

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF 1885
1897-1932.

1935 Csütörtök, 1935. február 21.
42. szám.

A spekuláció

lázhulláma újra a levegőben terjeng. Nem csoda. Annyi fantasztikus kombináció, annyi alaptalan híresztelés már rég nem fertőzte a gazdasági közvéleményt, mint az elmúlt napokban a Banca Nationala vasárnapi közgyűlését megelőzőleg. Szinte mesterségesen tenyésztették egyes körök az inflációs hírek miazmáit, a pénz betegségére spekulálva: megkontreminalták a gazdasági életnek depressziós hangulatban is végsőkig kitartott irányzatát, hogy riadalmat keltsenek és a felkavart zavarosból — önmaguknak halászhasanak. Soha több értékpapírt nem vásároltak az utóbbi hetekben, mint a vasárnapot megelőző napokban: ingatlanok százairól tudunk, amelyek villámtempóban, gyakran reményen-felüli áron cseréltek gazdát, mert a gyanakvó magánitkét sikerült megriasztani, a labilis bizalmat megugrasztani, hogy most, napokkal a Banca Nationala értekezlete után, minden kiderüljön.

Bankjegy-szaporításról szó sem volt. Alapszabálymódosításról nem is lehet beszélni a Jegybanknál: nemcsak azért, mert ennek megvannak a maga szigorúan vett törvényes feltételei, de azért, mert senkinek sem volt ilyen bevallott szándéka.

Az ország közvéleménye egyik napról a másikra megtudhatta, hogy spekulációnak esett — tudtán kívül — könnyelmű játékszerévé. És akik értékpapírvásárlásokkal immobilizálták tőkéjüket, most törhetik a fejüket azon az árfolyam-differencián, mellyel újra eladhatják pakettjeiket. Az ingatlantulajdonos pénz nélkül áll a felkén, esetleg új adóssággal miatt verj falba a fejét. Ahogyan legutóbb diagnosztizáltuk a helyzetet: egy megkerült kos is elégséges volt számos esetben hozzá, hogy egész nyájak vakon rohanjanak a spekuláció és a fenyegető gazdasági romlás szakadékos csapdáiba.

Van azonban az éremnek egy másik oldala is. Az az oldala, amely bizonyos látszólagos előnyt mutat az ipar és a kereskedelem felé.

Az eddigi áremelkedésekről van szó. Bucurestiben az elmúlt hét utolsó napjain, — jelentették be a képviselőházban, — mintegy harminc százalékos emelkedés következett be. Egyes cégek siettek együtt uszni az inflációs áramlattal, némelyek még el is akarták hagyni a rémhírek tempóját. Felemelték az áraikat, anélkül, hogy erre jogos okuk lett volna. Anélkül, hogy drágult volna a nyersanyag, anélkül, hogy emelkedtek volna a munkabérek, anélkül, hogy változott volna a pénztértékünk nemzetközileg garantált ércfedezete. Ezek az érdekeltségek akarattal, vagy a pszichózis rohanásában, egyszerűen árdragítást követtek el: bűncselekményt, amelynek megtorlására spekulatortörvényt alkotott már a törvényhozás.

Kétségkívül spekulatív jellege van mindannak, ami pár napon belül történt és az sem lehet kétséges, hogy a kormányra vár a feladat, hogy erélyes közbelépésével izolálja a bucuresti-i kereskedelmi és ipari élet beteg tüneteit, mielőtt még elharapóznának. Számos példával rendelkezünk, akár az osztrák, akár a francia gazdasági életből, hogy milyen ér-

A drágulásról vitáztak szerdán a parlamentben

A kormány szükség esetén a legszigorubbán alkalmazza a spekulatortörvényt —
A trösztök, a kartellek és a liberális-párt

Purifikálni akarja a nemzeti-parasztpárt a bucuresti-i szövetkezeteket

Bucurestiből jelentik: A szenátus szerdai ülésén Penescu válaszol Ceruleanu szenátornak arra az interpellációjára, amely az élelmiszerek és más árucikkek megdrágulásával foglalkozott. Megvédi a kereskedőket és hangsúlyozza, hogy a drágulás nem a Banca Nationala alapszabályainak módosításával kapcsolatos hírek miatt következett be.

— A drágulás — mondotta — a túl magas közterheknek, valamint az európai kereskedelmi depresszióknak tudható be.

Leon kereskedelemügyi államtitkár szintén válaszol Ceruleanunak és kijelenti, hogy

el van határozva arra, hogy szükség esetén a legszigorubbán alkalmazza a spekulatortörvényt, amely jelenleg is érvényben van.

D. R. Ioanutescu nemzeti-parasztpárti azt követeli, hogy a trösztök és kartellek ellen járjanak el. Annak a nézetének ad kifejezést, hogy a liberális kormány ezt nem teheti meg, mert a liberális-párt is érdekelt fél és ezért nem tették meg még a szükséges intézkedéseket a papír-, cement- és cukorkartell ellen.

A napirendre áttérve, a büntetőtörvénykönyv tárgyalását folytatták.

Vita a szövetkeze'ekről

A Képviselőházban Serdici nemzeti-parasztpárti a szövetkezeti törvényhez szól hozzá. Azt kéri, hogy a vitát magasabb színvonalon folytassák és ne akadályozzák meg az ellenzékét nézeteinek kifejtésében. Rámutat arra, hogy eddig két ország államosította a szövetkezeteket: Olaszország és Oroszország. Most nálunk is államosítani akarják ezeket az intézményeket és el akarják venni autonómiájukat.

Sassu földművelésügyi miniszter: *Ismétlően kijelentem, hogy a szövetkezetek autonómiája mellett foglalkozni állást.*

Calinescu: *Akkor miért nem vonja vissza a javaslatot?*

tékromlássá fajulhat a meg nem gátolt spekuláció indokolatlan áremelési szuggessziója. Az emelt árak hatását legelső sorban az ipar és kereskedelem érzi meg, amelynek fogyasztótömege csökken és ez a csökkenés mértani haladvány arányában viszonylik az árak emelkedéséhez. A mi nemzetgazdasági érdekünk a lehető legalacsonyabb árnívó, amelyet a köztisztviselő pénztelensége éppúgy elbirhat, mint a kisjövedelmű munkásé. A kereskedelem és az ipar elsőrangú érdeke az inflá-

Ionescu Braila: Az önök autonómiája romlásba vezette az országot.

Madgearu: Sassu az autonómiát pártfogolja, míg Negura államtitkár az ellenőrzés híve...

Ionescu Braila: Szükség van az ellenőrzésre, hogy megszüntessék azt a pazarlást, amely eddig a szövetkezeteknél folyt...

A nemzeti-parasztpárti pádsorokban erre a kijelentésre kitör a vihar.

Pártérdek és ország-érdek

Honoriu Benescu: Számokkal fogjuk igazolni, hogy igenis: pazarlás történt.

Serdici: Mi ezt a javaslatot úgy tekintjük, hogy pártunk ellen irányul és ezért azt az első adandó alkalommal hatályon kívül fogjuk helyezni.

Negura: A mi javaslatunk az ország érdekeit szolgálja.

Serdici: Annak az iparnak érdekeit szolgálja, amelyet önök képviselnek. Ezért a legelősebben visszautasítjuk a javaslatot.

Negura földművelésügyi államtitkár válaszol azokra a vádakra, amelyekkel egy előző ülésen illették.

Lapedatu nemzeti-parasztpárti annak a nézetének ad kifejezést, hogy egy jól megszervezett ellenőrzés sokkal előnyösebb, mint a féltelen autonómia. Hangsúlyozza, hogy

mindent el fog követni a szövetkezetek purifikálása érdekében.

Capatineanu nemzeti-parasztpárti szintén fel akar szólalni, de most a többségi pádsorokban keletkezik vihar, úgy hogy a nemzeti-parasztpárti képviselő nem jut szóhoz. Madgearu védelmére kél, a csend azonban nem áll helyre és ezért az elnök az ülést felfüggeszti. Az ülés újból való megnyitása után Capatineanu elmondja beszédét.

Bucurestiből jelentik: Az ipar és kereskedelemügyi miniszteriumban Manolescu-Strungu elnöklete alatt értekezletet tartottak és ezen

ció-pszichózis spekulációs kinövésének, mielőbbi kioperálása a gazdasági élet szervezettől, mert az áremelési láz veszedelmesebb a náthaláznál is, mert a gazdaságilag legyengült szervezetet támad meg. Le kell törni az indokolatlan spekulációt, amely a zavarosban kíván jogtalan hasznot teremteni és a kormányt ebben a munkájában éppen a legjobban érdekelt gazdasági rétegeknek: a kereskedelmeknek és az iparnak kell a legönzetlenebb módon támogatnia. (J.)

Influenza

ellen használjon

Szt.-László

fertőtlenítő

szappant,
megóvja mindennemű
járványos és
fertőző betegségektől

megállapították az új külkereskedelmi rendszer alapvonalait. A határozatok értelmében az exportcikkeket két kategóriába osztják. Az első kategóriába a petroleum tartozik, míg a második felöleli az összes exportcikkeket. A petroleum kivételéből származó devizák 60 százalékát a jövőben át kell adni a Banca Nationalának a Jegybank és az állam szükségleteinek fedezésére, míg negyven százalék megmarad az exportőröknek, azaz a céllal, hogy ezek az említett devizákat szabadon értékesíthessék a piacon. A második kategóriába tartozó áruk kivitele alkalmával 70 százalékot az exportőrök megtarthatnak maguknak és azokat szabadon értékesíthetik, míg 30 százalékot át kell hogy adjanak a Banca Nationalának, amely viszont ezeket a devizákat csak hátralekötés útján tartozások kiegyenlítésére fordíthatja.

A kormány gazdasági bizottságában újból megvitatják, hogy vajon ezt a harminc százalékos kvótát nem-e kell felemelni. Vita tárgyát képezi az is, hogy a piacra kerülő devizák maximális arányát meg kell-e emelni, vagy pedig

hagyják, hogy a devizák árfolyamai szabadon alakuljanak.

(Manolescu-Strunga-val az élen a többség a devizák szabad értékesítése mellett foglalt állást. Ezt a kérdést újból megvitatják és előreláthatólag már csütörtökön elkészítik az új külkereskedelmi rendszerről szóló végleges intézkedés szövegét.

A nemzeti-parasztpárt parlamenti tanácsa egyébként ma Mihalache elnöklése alatt ülést tartott. A napirenden a sáru földművelésügyi miniszternek az a fontos ajánlata szerepelt, amelyben közölte, hogy

a kormány megegyezésre szeretne jutni a nemzeti-parasztpárttal az új szövetségi törvényre vonatkozólag.

A kormány említett ajánlatában biztosítja a szervezetek központi bankjának további fenntartását. Ugyanakkor kötelezettséget vállalt arra is, hogy a szervezetek autonómiáját is megőrizni.

Kiűntette a pápa

a magyar kultuszminisztert

Rómából jelentik: XI. Pius pápa szerdán délelőtt ünnepélyes kihallgatáson fogadta Hóman. Bálint magyar közoktatásügyi minisztert. A miniszter Barcza György szentszéki magyar követ társaságában jelent meg a Vatikánban, Hóman Bálintot és kíséretét a Szent Damaskus-udvarban a pápai kamarások és előkelő méltóságok fogadták és felkísérték a második emeleten lévő Szent Kelemen-terembe, ahol a svájci gárda diszszázada tisztegett. Ezután a pápa dolgozószobájába vezették, ahol a kihallgatás fél óra hosszát tartott. A miniszter kifejezte köszönetét a neki adományozott Szent Gergely-rend nagykeresztjéért. A kihallgatás után Barcza György bemutatta a Szentatyának a magyar kultuszminiszter kíséretének tagjait, majd ezután Hóman Bálint és Barcza György Pacelli bíboros-államtitkárt kereste fel, aki-nél a kihallgatása másfél óra hosszát tartott.

A magyar kultuszminiszter látogatása során átnyújtotta a papának Hóman és Szegfű új 8 kötetes magyar történelmének pergamentpapírból készített gyönyörű kiállítású diszpéndiáját, amelyben a pápaság történelméről szóló fejezetet Hóman Bálint írta.

Tűz és víz pusztította el a bucaresti-i Herz-könyvkereskedést

— Kétmillió lej a Herz Márton kara —

Bucurestiből jelentik: A Herz könyvkereskedésben, — ahol, mint ismeretes, tűz támadt, — a romboló elemet csak szerda reggel 10 órakor sikerült eloltani. Amidőn a könyvkereskedés 80 alkalmazottja reggel munkába akart lépni, a tűzoltóság még javában dolgozott. A raktárnak az a része, amely a tüztől megmenekült, a víz következtében ment tönkre. Szerencse volt, hogy a tűz az emeletre

nem terjedhetett át, mert az üzlethelyiség felett vastag betonból készült menyezet van.

A kár két millió lej, amely teljes egészében Herz Márton cégtulajdonost érinti, miután az üzlet biztosítva nem volt. A tűzvizsgálat megállapítása szerint a veszedelmet rövidzárlat okozta. Az épület 8 emelet és a lakók között nagy pánik tört ki, a nyugalom később azonban helyreállt és a füstöt már a második emeleten sem érezték.

Hullámok a „numerus romanus“ körül

Vaida propagandája gyöngíti az antirevizionista frontot

A bucaresti-i sajtó mélyen elítéli az ügyvédek fajvédelmi tömörülését — „Meg kell védeni a demokráciát“ — Micescu rög-elvesztett „politikai szűzessége“

Bucurestiből jelentik: A fővárosi sajtó jelentősebb organumai osztatlan megdöbbenés és helytelenítés hangján foglalkoznak azzal az ügyvédi tömörüléssel, amelyről feltűnést kelto tudósításban számolt be tegnap az Aradi Közlöny. A „Keresztény Román Ügyvédek Nemzeti Szövetsége“-nek megalakulása ellenére is a bucaresti-i sajtó tiltakozik a demokrácia újabb megdöbbenő, lábbal tiprása ellen és míg az Adeverulban T. Petrescu bucaresti-i tekintélyes ügyvéd bélyegzi meg a demagóg tömörülést, addig ugyancsak e lapban Raicu Ion ügyvéd a német példa lemajmolásának veszélyeire mutat rá. Titel Petrescu többek között a következőket szögezi le:

A „numerus romanus“-t úgy tekintem — írja — mint az általános gazdasági krízis következményét, amelyből egyes politikusok be nem vallott céljaik számára hasznot igyekeznek húzni. Néhány „ügyvéd-primadonna“ kivételével, a tulnyomó többség a legszörnyűbb nyomorban él. Meg kell érteni ennek a fiatal-ságnak a szenvedését és a keserűséget, mely lelkét eltölti akkor, amikor joguk lehetne vídám, könnyű életet élni. A kamara, amely maga is szegény, nem támogathatja őket. Észszerű volna, ha az elégedetlenségek a krízis és a nyomor rendszere ellen fordulnának. Ám nem ez történik.

Az elámitott lelkeket az antiszemitizmus mellékösvényére terelik.

Ez annál is inkább megtörténhetik, mivel a fajvédelem járványa néhány év óta nálunk is tért hódított. Nem él-e Németország határai között egy egész nemzet, melyet ez a kollektív örültség tart hatalmában.

A Lupta vezető helyen foglalkozik a „Keresztény ügyvédek“ különös programjával. Ugy vélekedik, hogy az ügyvédi kamara fejelemi bizottsága „kicjtette kezéből a féket“, ha már ott tartunk, hogy az igazságszolgáltatás helyiségeiben támadó jellegű gyűléseket lehet tartani. A mozgalom vezetői, ahelyett, hogy más főiskolai politikát követelnének a kormánytól, az „idegenek“ ellen fordulnak és bennük látják a bajok forrását. Követeléseiknek ellentmond az alkotmány és ellentmond a józan ész is. A mozgalom sikere a hitleri rendszer bevezetését jelentené. Élesen elítéli a nemzetközi egyezségek ellen elhangzott támadásokat. „A békeszerződések — írja a lap — oszthatatlan egységet képeznek és sem mi sem veszélyesebb, mint jelentőségükben kisebbíteni“

A békeszerződések ereje által és érinthetlensége alapján verte vissza Románia eddig a revizionista támadásokat. Nem gondolnak erre is a mozgalom kezdeményezői?”

A nemzeti-parasztpárt hivatalos lapja, a

Dreptatea mélyen elítéli Istrate Micescu magartását, „aki a parlamentben úgy tünt fel, mint a nagybirtokos osztály védőügyvédje“. Mos irányt változtatott s új érvényesülési platformot keresve: antiszemita lett és a békeszerződések, tehát a román állam alapvető jogai ellen szónokol.

Istrate Micescu legutolsó „pörének“ — írja a lap, — egyetlen magyarázata van: a lomtárba vetett politikus reménytelensége. Így akarja azt a politikai szűzességet visszaszerezni, amit már régen elvesztett.

A kormány felhivatalosa kétszínűséggel vádolja meg a nemzeti-parasztpártot. Rámutat arra, hogy amíg Bucurestiben a numerus clausus jelszavával izgatnak, addig vidéken igyekeznek a magyarok kedvében járni, sutbavetve a nemzeti érdekeket.

Az aradi hadkiegészítő parancsnokság felhívása a tartalékos tisztekhez

Az aradi hadkiegészítő parancsnokság értesíti a körzetében lakó tartalékos tiszteket, hogy az Md. F. 1. c. parancsok látmozása ez év március elsőjén veszi kezdetét és 1935. április 31-ig tart. A látmozás a hadkiegészítő parancsnokságnak a várban lévő hivatalában történik délelőtt 11 és 13, valamint délután 16 és 17 óra között, kivéve szerda és szombat délutánt, valamint az ünnepnapokat. 1. A látmozáson meg kell jelenniük az összes tartalékos tiszteknek, kapitányi rangig bezárólag. A tiszteknek szabályszerű egyenruhát kell viselniük. 2. A lovassághoz tartozó tiszteknek magukkal kell vinniük lovuk szabályszerű felszerelését is. 3. A külföldön tartózkodó tartalékos tisztek a román konzulátusoknál vagy a román katonai attaséknál jelentkezhetnek, ugyanakkor pedig írásos jelentésben kell beszámolniuk egyenruhájuk, valamint a lö-felszerelés állapotáról. 4. A törzstisztek (tehát őrnagytól felfelé) személyesen jelentkezhetnek, de ha kívánják, akkor carnet-jukat megbízott, vagy posta útján juttathatják el a hadkiegészítő parancsnoksághoz, ugyanakkor azonban írásban kell beszámolniuk egyenruhájukról és a lö-felszerelésről, egyben pedig közölniük kell lakhelyük pontos címét. 5. Azon tartalékos tisztek, akik mozgósítás esetére felmentést élveznek, az Md. D. O. igazolvánnyal kötelesek jelentkezni, hogy a szükséges változásokat a törzskönyvben keresztülvihessék. Nem kell jelentkezniük és nem is kell elküldeniük carnetjeiket a következőknek: 1. Azon tartalékos tiszteknek, akik betöltötték a korhatárt, vagy, akik azt ebben az esztendőben töltik be. 2. Azon tartalékos tiszteknek, akik ebben az évben hadgyakorlaton voltak. 3. Azon tartalékos tiszteknek, akiket 1934-ben a katonai felsőbbbizottságok reformáltak. — A hadkiegészítő parancsnokság ismételt hangsúlyozza, hogy a jelentkezésre kötelezettek főtétlenül személyesen jelenjenek meg és a carneten kívül hozzák magukkal mindazokat a mozgósítási parancsokat, amelyeket eddig kaptak.

Tanuként hallgatták ki az unitárius püspököt

a sinfalau-i rombolásokról szóló sajtóbeszámolóok miatt perbefogott magyar újságírók tárgyalásán

— Csak a jövő héten hirdet ítéletet a bíróság —

Clujról jelentik: A törvényszék negyedik szekciójának Linzmayer-tanácsa kedden folytatta a sinfalau-i dúlásokról írott sajtótudósítások miatt perbefogott magyar újságírók sajtóperének tárgyalását. Szász Endre, Szentimrei Jenő, Walter Gyula, Zomora János, Zagoni István, Bakos Aladár, Végh József és Olajos Domokos a vádlottak.

A már régebben megkezdett, de elnapolt tárgyalás folytatásaként hallgatták most ki Boross György dr. unitárius püspököt, aki mindjárt a rombolások után járt a kérdéses falvakban s szemtanúja volt az elszenvedett károknak és bántalmaknak.

— Az eset vasárnap történt — kezdte a püspök vallomását — s én hétfőn kaptam értesítést róla. Minthogy a falu lakossága túlnyomórészt unitárius, másnap kimentem. Délután érkeztem s ahogy a falu belseje felé tartottam, szomorú sokasággal találtam szemben magamat: temetési menettel. Azt az információt kaptam, hogy a szegény emberhez betörték azok, akik ott házról-házra jártak s ez annyira megrémítette, hogy összeesett s két-három óra múlva meghalt.

— A temetés után a pappal házamentünk a lakására. És mondhatom, hogy kevés tragikusabb látványban volt még részem, amit akkor láttam az összeroncsolt kerítés, a kiütött ablakok s az egyik csonka ablakszemből kiálló vastag furkósbot mindég előttem marad. Bementünk az udvarra s a papnéval találkoztunk. Régóta ismerem már.

de pillanatokig nem ismertem fel, annyira ki volt kelve magából.

Bevitt a lakásba, de annyira borzalmas volt ott minden, hogy az valósággal leírhatatlan. A hálószobában az ágyak feldulva s minden, ami mozgatható, eltűnt. A többi szobában rom, rom és rom. Egy kis szekrényben a fal mellett álltak az egyházi kegyeszek, az urvacsora-osztásnál használatos ruhaneműek. Ezek is mind eltűntek. Szerencse, hogy a drága kelyheket véletlenül máshová rakták erről a helyről s így azok megmaradtak. Mikor végignézttem a ház belső romjain, így szólt hozzám a pap:

— Eddig is szegény ember voltam, de most semmim sincs.

„Nem lehetett tulozni“

— Ezután végigjártam a házakat: össze volt törve minden ablak, butor. Sok helyen találtam sebesült embereket. Ami ott történt, azt nem lehetett eltulozni. Az újságcikkek csak kis részét adhatták vissza a valóságnak.

Forradalmi jelek Jugoszláviában

A lakosság fellázadt és ütközetet vivott a csendőrséggel

BELGRÁDBÓL jelentik: A Slavoniában lévő Brod közelében Sibinj községben történt tegnapi véres harc után, ma újabb összeütközés keletkezett, amelynek 4 halottja és számos sebesültje van. Ez az újabb összeütközés a Sibinj szomszédságában lévő Carjivrbá nevű községben történt, ahol a lakosság fellázadt és megütközött az ottani csendőrséggel, amely sortűzet adott le. A lövések négy embert halálra sebeztek és ezek élettelenül maradtak a harc színterén. Braskics római katolikus lelkész, aki a sibiniji harcok után tegnap megszökött, ma elfogták és letartóztatták. Zokavics főbíró felfüggesztették állásától és megindították ellene a vizsgálatot. Popovics Velja belügyminiszter a zavargások újabb hírére a helyszíre utazott, hogy személyesen vezesse le a vizsgálatot.

Boross püspök kihallgatása után dr. Gál Miklós képviselő állott a bíróság elé s vonultatta fel megegyeszer a turdai és cornesti-i rombolások eseményeit.

— Már a turdai választások előtt mindenki arról beszélt a városban, hogy a román blokk a magyarok ellen tüntetéseket készít elő — adta elő a tanu. — A választást megelőző napon tényleg volt is kisebb zavargás.

Este egy csonort végigjárt egy városrészt s több ablakot betört.

Köztük az én házamét is. Másnap figyelmeztettem a csendőrséget, hogy újabb zavargások készülnek s kértem, hogy álljanak készenlétben, akadályozzák meg a tüntetéseket. Tényleg a következő nap az Iparosegylet elé felvonuló tüntető-csoportot csendőrség várta s a felvonulást nem engedték súlyosabb zavargásokká nőni.

Az ügyész közbeszó!

— A választások befejezése után a háza felé tartó tömeg egyrésze, 100—150 ember, pontosan nem tudom mennyi, kiszállott Cornesti-in.

— Jellemző a tanu pszichológiájára — vág közbe az ügyész — hogy bár nem volt ott, mégis tudja, mekkora volt a csonort.

— De hiszen épp azt hangsúlyozta a tanu, hogy nincs biztos tudomása a tömeg nagyságáról — magyarázta meg a dolgot Linzmayer elnök.

— A vonatról leszálló csapat végigrohant a falun — folytatta tovább a képviselő — s az utjába kerülő házakat, értékeket összeszerombolta.

Az esetet akkoriban memorandum formájában tártuk a belügyminiszter elé.

— A rombolások után következő valame-

Egységesen válaszol a magyar kormánypart a Bethlen-elleni támadásokra

Egységspárti képviselői csoportok Szentesen és Csongrádon fogják megcáfolni Ulain és Eckhardt állításait — Somssich gróf kilépése Eckhardt pártjából

Budapestről jelentik: Mint ismeretes, Eckhardt Tibor szentesi beszédében éles támadást intézett úgy az egységes-párt, mint Bethlen István gróf, volt miniszterelnök ellen. Bethlen gróf csak most érkezett vissza a magyar fővárosba és értesülve az ellene emelt vádakról, a lapokban nyilatkozatot adott le, amelyben nyomatékosan visszautasította a támadást, megjegyezve, hogy az ilyen természetű támadásokkal komoly vitát felvenni nem lehet.

Itt említjük meg, hogy gróf Somssich Antal levelet intézett Eckhardt Tiborhoz, akinek bejelentette a független kisgazdapártból való kilépését.

Az egységes-párt szervezési főcsoportja egyébként ma Sztranyavszky Sándor elnöklétével ülést tartott, amelyen Farkas Elemér nagyobb beszédben foglalkozott Eckhardt Tibor és Ulain Ferenc dr. szentesi támadásával, amelyet erélyes szavakkal visszautasított. Ezután Berky Gyula szólalt fel és szintén visszautasította a pártot és Bethlen István gróf személyét ért támadásokat. Vass József volt minisztert is védelmébe vette és kijelentette, hogy tíz éven keresztül a néhai miniszter megbecsülhetetlen szolgálatokat tett a magyar nemzetnek. Berky Gyula ezután a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

A Nemzeti Egység Pártjának szervezőbizottsága felkéri Sztranyavszky elnököt, hogy holnap a pártvezetőségi értekezleten gondos-

HA
TOROKPÁJÁSBAN
SZENVED
Kösse be a nyakát
egy

THERMOGENE

Kötéssel

Revulsív és fájdalomcsillapító vatta,
mely meleget tart és a
gyulladt szervek vértódo-
lását elhárítja.

Kapható az összes gyógy-
szertárakba és drogeriákba.

lyik napon Hatieganu Emil erdélyi miniszter megjelent a faluban s első segélyként 90 ezer lejt adott át a károsultak között való szétosztás céljából. Két hét múlva még 125 ezer lejt utalt ki a kormány. Ezt az összeget aránylagosan osztottuk szét a kárt szenvedettek között.

Mi történt a falusi bálon?

Bartha Ignác dr. azt a kérdést tette fel ezután a tanuhoz, hogy tettek-e valamit a hatóságok a zavargások megelőzésére?

— A hatóságok nem végezték lelkiismeretesen kötelességüket — válaszolta dr. Gál Miklós — mert bár tudták, hogy készülöben van valami, mégsem rendelték el a szükséges óvintézkedéseket.

Az elnöknek arra a kérdésére, hogy mi befolyása volt a cornesti-i eseményekre a faluban néhány nappal azelőtt tartott bálon a magyar és román fiatalok között lefojlt incidensnek, a képviselő azt válaszolta, hogy az annyira jelentéktelen dolog volt, hogy nem is lehet komolyan számbavenni.

Boross György kihallgatása során tehát igazolta azokat a tényeket, amelyekről az újságírók is beszámoltak cikkeikben s hangsúlyozta, hogy a rombolások során nemcsak egyes emberek, de az unitárius egyház is kárt szenvedett.

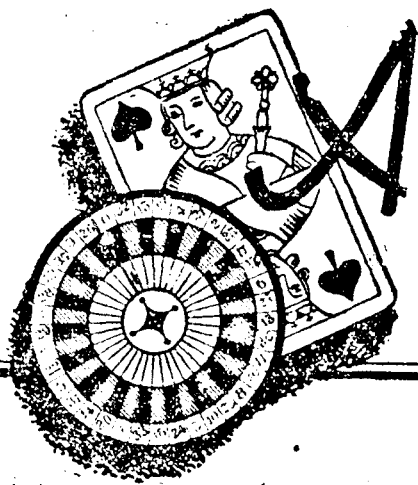
A bíróság a püspök kihallgatása során ugy határozott, hogy a tárgyalást a jövő kedden folytatja, amikor is sor kerül a perbeszédre és esetleg az ítéletre.

kodják a pártvezetőség a párt és a Bethlen elleni támadások megfelelő formában való megbélyegzéséről. Mondja ki a szervező-bizottság, hogy egy képviselői bizottság utazzék Szentesre és Csongrádra és ez a helyszínen válaszoljon az elhangzott támadásokra. Ha a belügyminiszter megállapította Eckhardt beszédének hiteles szövegét, akkor a kormányzat kéressék fel a szükséges lépések megtételére, amennyiben Eckhardt és társainak beszéde a büntetőjogba ütközne. A javaslatot elfogadták.

Papi ruhában szélhámoskodott egy csaló Lugojon

Lugojról jelentik: Érdekes körülmények között elkövetett szélhámoságnak esett áldozatul a Lugoji Malom R.-T. Az elmúlt napokban ugyanis egy papi ruhába öltözött férfi jelent meg a malomban és két vagon buzát ajánlott fel eladásra. A malom a két vagon buzát 104 ezer lejért vásárolta meg. A „lelkész“ két fuvarlevelet hozott, amelyek alapján a „lelkésznek“ egy 104 ezer lejes csekket adtak, amelyet a Carasi Takarékpénztár be is váltott. Ezután eltűnt és a buza-szállítmány sem érkezett meg a malomba. Ennek tulajdonosai feljelentést tettek a rendőrségen, mivel nyilvánvaló hogy egy papirruhába öltözött szélhámos követte el a csalást.

Paál Jób
RIPORT-
REGÉNYE

Láthatatlan birodalom

És nincs tovább...

(32)

Ezzel a riportommal a játék birodalmáról írott cikksorozatom véget ér. A jegyzőkönyveim oldalaira hosszú hónapok alatt — közel egy tucatnyi országban — gondosan följegyzett és hirtelen odadobott adataimat sorjában feldolgoztam. Azt írtam meg, amit érdekesnek találtam és mindvégig óvakodtam attól, hogy bírálatot mondjak, vagy morált prédikáljak. Ez nem a riporter hivatása. Végezetül azonban szólni akarok mégis a morálról. Ne ijedjenek meg az olvasók: nem a magam véleményét mondom el most sem...

(Befejező közlemény.)

(Copyright by Jób Paál. Utánnomás tilos.)

A hamisjátékosokról és a sipisták világáról százsámra jelentek meg már könyvek. A legtöbbjét magas állásban lévő rendőrtisztviselők írták. Szakkörökben úgy hívják őket „a hamiskártyások legalaposabb ismerői”. Szigorú keresztkérdésekkel ők bírják vallomásra a leleplezett kozákokat és ők foglalják rendszerbe a csalók különböző trükkjeit.

... Én nem beszéltem egyetlen rendőrtisztviselővel sem...

Miért?

Évekkel ezelőtt vadászaton voltam a Magas Tátrában. Kedves barátom, Loisch Mike, a Kárpátok égbenyuló bérceinek bátor Nimródja invitált meg rókalesre. Akkor láttam életemben először rókát — a szabadban. Ott állt az erdők zsoli zokere egy derékban kettétört fenyőfa korhadó törzsén a sziléziai menedékház felé vezető út havas árkában. Vörös szőre villogott a déli napsütésben, lenyűgözően szép állat volt, okos szemei kíván-

letlen lények azok — mondja — akik nem tudnak, vagy nem szeretnek kártyázni”.

Ezzel szemben a játék igazi fejedelme, Francois Blanc, a montecarloi kaszinó megalapítója életében egyetlen egyszer játszott és kijelentette, hogy lányait csak olyan emberhez adja, akik nem játszanak. A Piatnikék, akik vagyonukat a kártyának köszönhetik, eiből nem játszanak pénzbe...

Hol hát az igazság és hol van a morál?

Hiába keressük őket a játék birodalmának évezredekre nyúló történetében. A játéknak mindig voltak fanatikus ellenségei és imádói...

Nem mindenkinek telik pénze arra, hogy drága kártyát vásároljon.

Az ember játékszenvedélye azonban olyan nagy, hogy mindig játszani akar. Aki régebben utazott Itáliában, az megfigyelhette, hogy a vasuti kocsiban szemben ült egymással két olasz. Nem szóltak egy szót se, csak feltartották a kezüket. „Handmakaót” játszottak. Az ujjakkal. Aki fizetett, az volt a vesztes...

Amde a „handmakaózást” nem ők találták ki. Ezt a játékot játszották már a régi rómaiak is a saturnaliák napján, csak hogy akkor ennek „Judere — parimpar” volt a neve. Igen, kedves olvasóm tökéletesen igazad van: ebből a régi római játékból fejlődött ki a kucséberség is.

Amikor éjfélkor a kávéházban megjelenik a kucséber tarka kosarával és te nevetve markolsz a zacskójába, nyugodtan gondolhatsz arra, hogy szakasztott így kereste a szerencsét Julius Caesar is...

Csikágóban — nem Amerikában van ez a Csikágó, hanem Pesten a Thököly-ut táján — ma is úgy játszanak bakkarát a ligeti jasszok, hogy kiülnek a korcsma elé és összeadják az előttük elfutó villamosok számait. Ha a villamosnak a száma 3672, akkor ez sláger, mert a négy szám összege 18, ez a két szám viszont együtt 9-et ad. Amde ha egy 1670. számú villamosra — itt a számok összege 5 — a „pointör bevág” és véletlenül a 6341-es számú jön, akkor a „pali” befuccsolt, mert ötre ötöst yett le...

Angliai Erzsébet szerencsekártyája a treff király volt...

Ugyanazt a treff királyt találták meg Marat élettelen kezében, amikor Corday Sarolta gyilkos tőre átjárta a szívéét... A forradalom vezére még a fürdőkádban is kártyát szorongatott a kezében. És muzeumban őriznek egy másik treff-királyt is, Mária Antoinette kedvenc kártyalapja volt. Simon, a kegyetlen varga lopta el a dauphin-tól a börtönben. A konvent egyik tagiához került, de ennek veszét okozta. „Az uralkodóházzal való összeesküvésért” fejét vették.

Az egyik embernek szerencsét hozott a treff király, a másiknak halált...

Ma talán másként van?

Menjünk csak el rulettbankba, nem is kell sokáig várnunk: halomba söpri maga elé a szerencsés

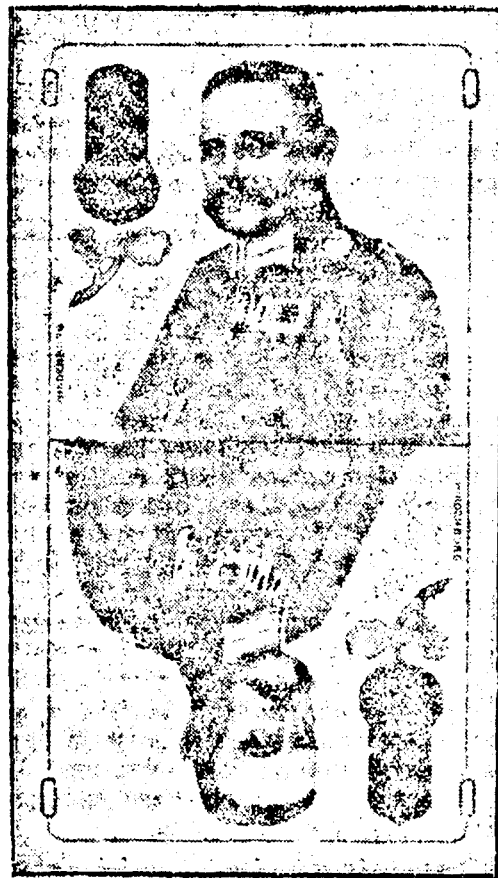
nyerő az ezreket, a másik meg letörve ballag a kijárat felé.

Én láttam Citroent, amikor milliókat nyert... Szemrebbenés nélkül.

És láttam a morál fehér tógájában ma olyan sokat szereplő közéleti férfiut — ujságja hasábjain leghangosabb korbácsolója a közélet mocsarának — amikor sirva fakadt a bakk-asztal mellett, mert egész éjjel egyre csak veszett. Fizikai fájdalmat okozott neki a vesztes, akárcsak gyönyörűséget Pittnek Fortuna kegye...

Mindig és mindenütt játszott az ember.

A cölöpökre épített kalyibákban és Noé hánycodó bárkáján, az özönvíz piszkos hullámai fölött. Igrécek lantpengetése közben kastélyok cimenter-

mében és a verpad árnyékában, füstölgyő máglyarakások mellett. Méteres iaiu várak pincébe ágyazott sötét börtönében és orgiákon a bachánsnök éjjelen. Népek vándorlása során északról délre és vértjükbe égetett keresztel nyugattól keletig. Bársonyos ülésén a trónnak és Páris mocsos, sötét és szűk tripot-iban.

A középkor misztikus világa teremtette meg az ugynevezett „Totentanz”-figurákat. Az ember

Mátyás király udvari bolondja, mint „magyar zsoker”

minden szórakozásánál fagyos mosolyával, zörgő csontjaival, kezében a kaszával ott áll a halál.

Holbein-nek van egy metszete, finom, igazi holbeini vonalakkal. Hármán kártyáznak. Az egyik játékosnak a Halál kibicel...

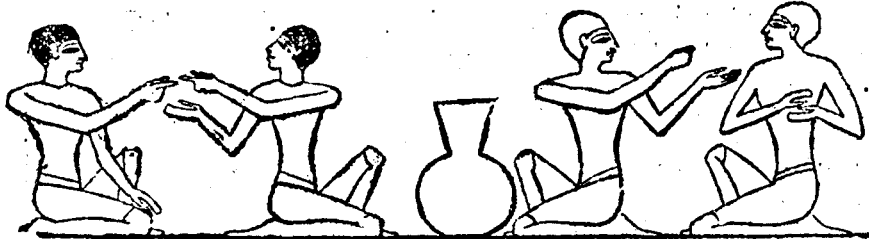
A leghűségesebb, legkitartóbb kibic.

El se lehet zavarni.

A végén aztán ő mondja be a mestert.

Az utolsó robbert...

Akárcsak a krupié a kaszinóban: „Uraim, nincs tovább...”

Játékosok figurái egyiptomi hieroglifákon.

csian bámultak a szekerre, amelynek ülésén hangtalanul emelte vállához a fegyvert a vadász...

Tíz perccel később — akárcsak egy darab rongyot — dobta Mike a saroglyába a rókát...

Azóta meg se állok az állatkertben a róka-ketrecek előtt.

Hítvány jószágok ezek a fogságba esett fenevadak, — hiányzik belőlük a szabadság pótolhatatlan varázsa.

Szakasztott így van ez a sipistákkal is. A játékkaszinók rókáival. Az embernek ott állni a hátuk mögött és alkalmas pillanatban a fülükbe sugni: „Mester! Ezt nagyszerűen csinálta! Szabad egy szóra!” De erre a pillanatra sokáig kell várni... Elkapta az ember: akkor igazán érdekes anyagot szerezhet egyetlen riport számára.

...De ezt az anyagot a rendőrtisztviselők szobáiban hiába keresi...

A bölcsészet, politika és irodalom klasszikusainak is meg van a maguk véleménye a játékról.

Hiszen a legtöbbben kártyások voltak és kártyások ma is...

Kant azt mondja: „A játék nemcsak hasznos gyakorlata az elmének, hanem — feltéve, hogy tisztességes emberek társaságában játszik — próbatétele az önfegyelmnek és telítve van az erény kulturájával.”

Pitt, a világhírű angol államférfiu emlékirataiban így ír: „Az életben nem élveztem sohasem teljesebb gyönyörűséget, mint amikor kártyáztam és nyertem... Lessing még tovább megy: „Töké-

Népszavazás dönt Svájcban

a katonai szolgálati idő meghosszabbításáról

Bernből jelentik: E héten, szombaton és vasárnap népszavazás lesz a kormány ama javaslatára felett, amelyet a parlament megszavazott a katonai szolgálati idő meghosszabbítására ügyében. A népszavazásra vonatkozó javaslatot a kommunisták terjesztették elő és sikerült nekik elérni annak elfogadását.

Ne hagyja jelentkezését az utolsó percre.
jelentkezzen már ma Bucuresti társasutazásunkra.

Indulás 24-én este 20 óra 22 perckor.
O caó és kényelmes szállodai szobát biztosítunk.
Ing. Erdes Bucurestii világhírű utazási iroda rendezésében.

Jelentkezéseket elfogad:

Sándor Iván és Társa irodája Arad, Bul. Reg. Maria 18. Telefon 132.

A walesi herceg váratlanul Budapestre érkezett

Pazar fényvel világították ki a királyi várat a herceg megérkezésének tiszteletére — A herceg a Dunapalotában szállott meg

Budapestről jelentik: A walesi herceg kíséretével együtt ma este 10 órakor megérkezett Budapestre. Az angol trónörökös fogadására minden előkészület megtörtént már. A rendőrség széleskörű intézkedéseket tett és a rendőrfőkapitány elrendelte, hogy azt, aki átelné a fogadtatásnál a rendőri kordont, azonnal tartóztassák le. Az angol trónörökös számára a Dunapalota-szálloda fejedelmi lakosztályát nyitotta meg és a szállodában helyezték el kíséretének tagjait is. A szálló igazgatója a szalonban gyönyörű magyar gyümölcsökkel kedveskedett

a hercegnek. A walesi herceg az eddigi tervek szerint péntekig marad a magyar fővárosban.

A fogadtatás pompájának emelésére is történtek intézkedések és így a királyi várat is teljesen kivilágították, hogy pazar fényben üsszon. Az angol trónörökös Budapestre is „Chester herceg” néven érkezett. A svábhelyi golfpályát is rendbehozták az esti órákban, hogy a herceg kedves sportjának hódolhasson és a pálya szükség esetén rendelkezésére álljon.

Két letartóztatás történt a herceg szigorúan tilos fényképezése miatt

A walesi herceg a menetrendszerű gyorsvonattal érkezett meg a budapesti Keleti pályaudvarra. A szerelvény elé egy ugynevezett Kandó-villanymozdonyt kapcsoltak. A csomagszállító kocsi után egy elsőosztályú Pullman-kocsi következett, amelyet a MÁV küldött Bécsbe a walesi herceg elé. A herceg kívánságára az étkező-kocsit, amely máskor a szerelvény közepén nyer elhelyezést, közvetlenül a Pullman-kocsi után kapcsolták.

A walesi herceg tizenegy tagú kísérettel érkezett Budapestre. A kíséret tagjai között négy hölgy is szerepel. Az élmes riporterek megszámozták a herceg csomagjait is. Ezeknek száma pontosan: 51.

A pályaudvaron a rendőrség rendkívüli rendszabályokat alkalmazott és ezeknek végrehajtását maga Ferenczy Tibor dr. főkapitány ellenőrizte. Tekintettel arra, hogy a herceg rangrejtve érkezett és a hivatalos fogadtatást mellőzték, a pályaudvaron csak polgári ruhás detektívek jelentek meg. A látogatás magánjellegét azzal is hangsúlyozták, hogy az angol követ sem jelent meg a pályaudvaron, ahol a

herceg érkezését a követség részéről csak két tisztviselő várta. A walesi herceg fényképezése tudvalegileg tilos.

A vonatból elsőnek a herceg szállt le, kalap nélkül. Az angol trón várományosának ültözete a következő volt: barna cipő, sziürke sportruha, barna bélésű sziürke bunda. Fekete keménykalapját kezében tartotta. Homonnay állomásfőnök jelentkezett a herceg előtt és üdvözölte. A walesi herceg mosolyogva válaszolt:

— Thank you!

Ezután kíséretével együtt a nagyterembe vonult. Amikor ennek közepére ért, a teremben magnéziumfény lobbant: a tilalom ellenére egy fényképész, aki valahol elrejtőzhetett, lefotografálta a herceget. Kinos pillanatok következtek. Az angol trónörökös ugyanis nem szereti, ha fényképezik. Előfordult, hogy egyszer, amikor Biarritzba megérkezett, az állomáson lefotografálták. A herceg ekkor visszafordult, újból beszállt a vonatba és azonnal elutazott. Most azonban, úgy látszik, hogy nem volt olyan szigorú, mert kedvesen mo-

solygott és a pályaudvar épületét elhagyva, autójába szállt. A herceg autója előtt motorkerékpáros detektívek robotgok, utána pedig rendőrségi autó következett. Ezután haladt a herceg kíséretének autója, amelyet szintén rendőrségi gépkocsi követett.

A Rákóczi-uton és a Kossuth Lajos-uccán át érkezett meg a herceg és kísérete a Dunapalota-szállóba, ahol az ugynevezett fejedelmi lakosztályt tartották fenn az angol trónörökös számára. Itt lakott legutóbb a szíami király. A herceget már várta a zsardinett, amelyet Budapest főváros ajánlott fel és amelyet a legjobb gyümölcsök díszítenek.

Alig, hogy a herceg autója a pályaudvart elhagyta, a rendőrség körülfárta az állomás épületét és megkezdte a fényképész utáni kutatást. Az ötletes és marész fényképész meg is találták az egyik szállító cég pénztáriütkéjében. Ennek ablakán keresztül fényképezett.

A vállalkozó szellemű embert letartóztatták, gépét pedig elkobozták. Ugyancsak előállították a pénztárosnőt is, akiknek segítségével a fényképész a fiükében elrejtőzhetett.

A walesi herceg egyébként jól érezheti magát Budapesten, amennyiben az időjárás hazája időjárás viszonyaira emlékeztetheti, a herceget ugyanis „londoni köd” fogadta...

A herceg lakosztálya tiszszobás. A Dunapalotába való megérkezése után a herceg megmosakodott, szmokingot öltött, majd pedig kíséretének két tagjával együtt a „Kis Royal”-ba ment vacsorázni.

Szakadatlanul folyik az olasz katonaság behajózása Keletafrikába

Ujabb két műszaki zászlóalj és 400 ipari munkás indult utnak Abesszinia felé — A tárgyalások még nem szakadtak meg —

Nápolyból jelentik: Az itteni kikötőből ma két újabb műszaki zászlóalj indult utnak Kelet-Afrika felé. A két csapat 40 tisztből és 750 katonából áll. A csapatok behajózásainál jelen volt Umberto királyi herceg, az olasz trónörökös is. A rendes csapatok mellett kirendelt 400 ipari szakmunkást holnap hajózzák be és küldik a csapatok után.

Egyes Olaszországból jövő angol lapjelentések arról számolnak be, hogy állandóan folynak az olasz csapatok szállításai Messina, Siracuse és Catania felé, ahonnan a csapatokat hajón viszik Keletafrikába.

Grandi olasz nagykövet ma egyébként repülőgépen visszaérkezett Rómából Londonba.

Az alsóház ülésén Simon lord angol külügyminiszter, a hozzáintézett kérdésekre kife-

lentette, hogy az abesszin és olasz konfliktus ügyében a tárgyalások tovább folynak, de ennél többet a jelen pillanatokban nem mondhat.

Hirdetmény.

A Tálisoara Odorheiu körorvosai hivatal közli: teszi ezuton, amint közhírré tette a Monitorul Oficial utján is, hogy a 2326—1935. szám alatt kibocsájtott kórház-sorsjegyek húzása 1935. március 10. déli 12 órakor lesz az Odorheiu prefectura kistermében a prefectus ur elnöklése alatt, a főügyész, pénzügyigazgató és a polgármester urak jelenlétében.

A megmaradt sorsjegyek korlátolt számban még kaphatók Bleier-tralikban Arad, Str. Matei Corvin 1. sz. 1 drb. sorsjegy ára Lei 25. Főnyeremény Lei 100.000. — Vidéki megrendelésnél a sorsjegy ára és 7 Lei postaköltség beküldése mellett eszükölünk.

Tálisoara, 1935. február 15.

899

Kórházbizottság.

CENTRAL

Lubienska grófnő titka.
Gustav Fröhlich Maria Anderson

CORSO

PREMIER I

Élet a dzsungelben

A főszerepben: Anita Page és Charles Starrett.

URANIA

Premier!

Az első meg a második.

A legmodernebbtársadalmi probléma. Főszerepben

Joan Crawford Clark Gable

SELECT

Az áruló.

Izzalmas történet a fejjel a falnak. Walter Huston, Constance Cummings, Boris Karloff

H I R E K

A fasiszta feleség

A turini La Stampa közli a fasiszta feleség következő „tízparancsolatát”:

1. Szeresd férjedet mindenkiféleképpen, szeresd felebarátodat, amennyire csak tőled telik, de ne felejtse el, hogy a ház a férjedé és nem a felebarátodé.

2. Ugy bánj férjeddal, mint egy előkelő vendéggel, mint egy drága baráttal és nem úgy, mint egy barátnővel, akinek elmeséled apró gondjaidat. Ha lehet, egyáltalán ne mondj el erről a barátnőről.

3. A lakásod legyen rendben és az arcod mosolygjon, ha a férjed hazatér. És ne haragadj rá, ha nem is veszi mindgyárt észre mindezt.

4. Ha lehet, ne követelj tőle tulsokat a lakás számára, csak barátságos otthont és nyugalmat gyermekeidnek.

5. Gyermekeid mindig frissek és tiszták legyenek és te is legyél mindig friss és tiszta mint ők. Hadd mosolygjon a férjed, ha meglát és gondolkodj rád, ha lával van tőled.

6. Ne felejtse el, hogy egy mentél hozzá feleségül, hogy jó és rossz sorsban egyformán kitartsz mellette. Ha mindenki elhagyja is, a te kezdednek akkor is az ő kezében kell nyugodnia.

7. Ha férjednek még él az anyja, mindig tartsd emlékeztetében, hogy sohasem lehetsz elég jó és elég gyöngéd ahhoz, aki férjedet gyermekkorában gondozta.

8. Ne követeld azt az élettől, amit soha senkinek nem tudott megadni: ha hasznos vagy, már boldog is vagy.

9. Ha szerencsétlenség ér, ne veszítsd el a bátorságodat és ne essél kétségbe. A nyugalom újra helyre fog állni. Bizzál a férjedben s akkor ő bátor lesz helyetted is.

10. Ha férjed eltávolodik tőled, várjál rád. Ha elhagy, akkor is várjál. Mert te nemcsak a felesége vagy, nevének tisztessége vagy te. És egy napon vissza fog jönni és áldani fog téged.

— A HÖMÉRSÉKLET VÁLTOZATLAN. Déli és délnyugati légáramlás, kevés felhőzet, a hőmérséklet nem változik lényegesen, növekvő reggeli ködképződés. — Annak ellenére, hogy az ország túlnyomó nagy részében tavaszias időjárás uralkodik. Bucovina északi részében a hóvihár még most sem szűnt meg. Jurcauti és Pohorlati között az 5197. számú vonatot behavazva áll a nyílt pályán. A hó magassága itt a 2 métert is meghaladja. Több faluba ismét farkasok hatoltak be, amelyek az állatállományban nagy károkat okoztak.

CONSUM-tagok

külön utalvány alapján 6 havi hitelre kész pénzron szerezhetik be szükségleteiket 220

AUFRICT-fatelepen.

— Beteg Boris bolgár király. Szófiából jelentik: Boris bolgár király náthalásban megbetegedett. A betegség lefolyása könnyebb természetű.

— Tanácskozások a város árvízvédelmi intézkedéseiről. Aradváros vezetését és műszaki hivatalát a tavaszi napok beköszöntése arra ösztönzi, hogy a Marost borító jégpáncél eltávolításáról határozzanak, arra az esetre, ha jégtorlódástól kellene tartani. Értesítéseink szerint erre vonatkozólag a városvezetés Ursu dr. városvezető hazatérése után fogja átvizsgálni a megteendő intézkedések terveit.

— MEGÉRKEZETT ARADRA A KÖZIGAZGATÁSI TISZTIVISELŐK NYELVVIZSGA-EREDMÉNYE. A belügyminisztériumból megérkezett Aradra az aradvárosi és megyei köztisztviselők legutóbbi lefolyt nyelvvizsgájának eredmény-táblázata. Értesítéseink szerint Ursu János dr. városi interimár-bizottsági elnök és Groza János dr. megyei prefektus Bucarestből való hazatérésük után teszik közzé a nyelvvizsgálatok eredményeit.

— Nemzetközi állategészségügyi egyezmény. Genfben jelentik: Genfben ma 9 állam képviselői nemzetközi állategészségügyi egyezményt írtak alá. Az egyezmény aláírói a következők: Olaszország, Franciaország, Lengyelország, Románia, Svájc, Bulgária, Csehszlovákia, Hollandia és Lettország. Magyarország genfi megbízottja levelet intézett a Népszövetség főtitkárához és ebben közli, hogy Magyarország fenntartja magának a jogot, hogy a szerződésben meghatározott egy éven belül csatlakozzon az egyezményhez.

— A Fedák-ügy amerikai szemmel. Erről közöl rendkívül érdekes cikket a „Délbáb” új száma, amely 100 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg.

— A bécsi mentőköcsi katasztrófája. Bécsből jelentik: A bécsi mentők egyik kocsija ma reggel teljes sebességgel haladva, egyszerre hirtelen felborult. A kocsiban négy utas volt, akik közül az egyik segédmentő azonnal meghalt, míg a másik három súlyosan megsebesült. Mint kiderült, az autó első kerekének tengelye eltört, a kerék kiesett és a kocsi egyensúlyát veszítve, felborult, ez okozta a katasztrófát.

— 47 évig férfi volt egy asszony. Erről közöl rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket a „Toma Világlapja” új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. A legkiválóbb magyar írók novellái mellett sok remek illusztrált cikket, folytatásos regényt és közel száz nagyszerű képet talál az olvasó a népszerű képeslapban.

Egy leány, aki

„rendkívül alkalmas az elrablásra”

Newyorkból jelentik: Másfél év óta másodszor rabolták el a gengszterek Kansas City polgármesterének csinos leányát, Mary McElryot. Először 1933-ban a fürdőkádjából emelték ki a rablók, akik hetekig tartották maguknál, míg végül a rendőrség kiszabadította. Az egyik gengsztert később elfogták és kivégezték. Most ismeretlen tettesek ismét elrabolták a fiatal lányt, amikor éppen sétára indult. Kloroformmal elkábították és autón vitték magukkal. Az Illinois állambeli Springfieldben tért magához és itt sikerült megszöknie a gengszterek kezéből. Elmondta, hogy rablói gunyosan azt mondták neki, hogy rendkívül alkalmas az elrablásra és kiszabadulása után melegen fogják ajánlani kolégájuknak.

— Házasság. Lécfalvi Gyárfás László kitűnő bucuresti-i kollegánk, a Magyar Távirati Iroda bucuresti-i szerkesztője vasárnap, folyó hó 24-én vezeti oltárhoz mátkáját, nemes Geőcze Máriaat. Az egyházi esküvőt a bájos ifjú menyasszony székelyföldi otthonában, Bibarcfalván tartják meg. A fiatal párt nemcsak rokonaik, tisztelőik és ismerőseik, hanem az erdélyi magyar sajtó munkásai is őszinte szerencsekívánágaikkal keresik fel esküvőjük alkalmából.

— TÖRPE EMBEREK CSONTVAZAIRA BUKKANTAK INDIABAN. Bombayból jelentik: A Baroda államban lévő Wadnagar községben történt ásatások alkalmával 40 centiméter magas emberek csontvázaira akadtak. A tudósoknak sikerült egy 45 centiméteres csontvázat teljesen összeállítani. Az új felfedezés, amely Homerosnak a 35 centiméteres emberekre való célzását látszik igazolni, a szakértők véleménye szerint forradalmasítja mindazokat a feltevéseket és elméleteket, amelyeket eddig az embernek a földön való megjelenéséről alkottak.

— Leszállította a Semmitőszék egy aradmegyei gyilkos büntetését. Az aradi törvényszéken ma hirdették ki a Legfelsőbb Semmitőszék ítéletét Korek Frigyes gyilkossági ügyében. Korek Frigyes semlaci iparos több, mint egy esztendővel ezelőtt megölte Jost Mária nevű lakásadónőjét. A 64 esztendő, házastárs asszonnyal Korek ismételtlen is összeütközött és egy alkalommal Jost Máriaat kalapáccsal fejbeltette. Az asszony rövid szenvedés után meghalt. A törvényszék Koreket két esztendő börtönre ítélte és ezt a Tábla is helybenhagyta. A Semmitőszék ma kihirdetett ítéletével Korek Frigyes büntetését egy évre szállította le. Ebből Korek már tizenegy hónapot és tizenhat napot kitöltött, így tehát a közeljövőben szabadlábra helyezik.

A kártya nem hazudik...

AGGSZÜZ: — Furcsa! A kártya azt mutatja, hogy váratlan látogatásra van kilátásom... csak nem egy kérés végre...?

Paál Rózsi 21-én este
kezdettel egy 6 napos esti curzust
tart az Iparos-Olthonban, I. emelet.

Jelentkezni lehet még ugyancsak.
Beltrátsi díj mindössze 200.— Lei. 827

— CSAK A JÖVŐ ÉVBEN TÖLTIK BE ARADMEGYÉBEN MARCUS MIHÁLY DR. KÉPVISELŐI MANDÁTUMÁT. Bucarestből jelentik: Tudvalévőleg a Nemzeti Bank vasárnapi közgyűlésén cenzorrá választotta Marcus Mihály dr. aradmegyei országgyűlési képviselőt, az itteni liberális párt elnökét. A választással kapcsolatban az a hír terjedt el, hogy Marcus dr. a legközelebbi napokban lemond mandátumáról és Aradmegyében új választás lesz. Ezzel szemben hivatalos forrásból azt közlik, hogy Marcus Mihály cenzori megbízatása 1936. január elsején kezdődik és csak azután mond le képviselői mandátumáról, tehát a közeli hetekben Aradon nem lesz új választás.

— Huszonegyéves unitárius női segédlelkész első szentbeszéde. Budapestről jelentik: A Koháry-uccai unitárius templomban vasárnap Bedő Boriska fiatal hölgy mondta a szentbeszédet, mert ő a parochia új segédlelkésze. Bedő Boriska most 21 éves és éppen úgy öltözködik, mint a mai modern lányok: rövid hajat visel és közvetlenül cseveg a mindennapi kérdésekről. A nála járt újságíróknak elmondta, hogy Fogarason született, ahol édesapja ügyvédi gyakorlatot folytat. Iskoláit az erdélyi unitárius teológián végezte, mint ösztöndíjas tanuló. Első szent beszédét 17 éves korában Clujon tartotta. Három évvel ezelőtt Budapestre ment, ahol egyházi ismereteit fejlesztette és az egyházkerület a Koháry-uccai parochiára osztotta be. Vasárnapi első szentbeszédével igen nagy felhajtást keltett, és nyomban segédlelkésszé nevezték ki, s kijelentette: a kinevezésnek rendkívül örül és reméli, hogy pályáján haladni fog, habár nem tartozik a férfi nemhez.

— Pénzbüntetés — pénzügyigazgatók részére. Bucarestből jelentik: A pénzügyminiszter elrendelte, hogy a pénzügyigazgatóságok naponta tegyenek jelentést a befolyt adók összegéről. A behajtásokról szóló kimutatások 41 pénzügyigazgatóságtól nem érkeztek be, mire a pénzügyminiszter ezt a 41 pénzügyigazgatót 5 napi fizetéslevonással büntette.

— Felakasztotta magát bál ruhájában a feleség. mert a férj nem engedte el a bálba Prágából jelentik: Tragikus esemény történt Krumau csehországi városkában. Egy hivatalnok 24 éves felesége férje akarata ellenére a minap el akart menni a bálba. Szép fekete estélyi ruhát viselt, amit magának az ünnepélyes alkalomra, de a férj nem tárgyalt és nem eresztette el feleségét a táncmulatságra. A fiatalasszony ezen annyira elkéseredett, hogy új estélyi ruhájának övével felakasztotta magát és mielőtt rátaláltak, meghalt. Két kis gyermek maradt utána árván. Az egyik másfél, a másik fél éves.

— Áldott állapotban levő nők, ifjú anyák és többgyermekes asszonyok az enyhe természetű „Ferenc József” keserűviznek már mérsékelt adagokban való használata által is könnyű és hig ürülést, ugyancsak rendszeres gyomor- és bélműködést érnek el. A modern nőgyógyászat fűképviselei a Ferenc József vizet igen sok esetben kipróbálták és azt kivétel nélkül gyorsan, megbízhatóan és fájdalom nélkül hatónak találták.

— Filmezők lavina-katasztrófája. Pontresinából jelentik: Egy filmfelvevő társaságot, amely Rosegtalban működött, lavina lepette meg. Három embert a hó eltemetett. A társaság egyik tagja élve megmenekült, a rendező felesége. Kerimé asszony és Beni Führer, az ismert sibajnok és filmszínész pedig a szerencsétlenség következtében meghalt.

— Nagy szenzáció! Minden háziasszonyt érdekel! Egy új fémtisztító van forgalomban, aranyozott dobozban, mely minőségileg minden más fémtisztítót felülmul. Ezen fémtisztító szer „Prim” elnevezés alatt került forgalomba és rövid idejű létezése óta valósággal meghódította egész Nagyrománia piacát. A „Prim” vegyigyár nem csinál hangzatos reklámokat, mert nem akarja, hogy a reklámok költségét a fogyasztóközönség fizesse meg. És ha mégis a nyilvánosság elé lép, úgy azért teszi, hogy a konkurrencia ügynökei által terjesztett valótlanosságokat akarja ellensúlyozni. Ezért a „Prim” sokkal olcsóbb, mint bármilyen más fémtisztító és minőségileg utolérhetetlen. Minden üzletben kapható. 406

— Ma az alanti gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:

VOJTEK: Bulevardul Regina Maria,

DANCIU: Piata Mihai Viteazul,

BERNÁT: Lângă Gara (vasutállomásnál)

BERGER: Calea Saguna,

Ötmilliárd fontos pör az angol király ellen

Egy szélhámós urasági inas fantasztikus pöre — A Drake-féle kalózkincsek szélhámosa — Az áldozatok hisznek a tízévi fegyházra ítelt inasnak

Newyorkból jelentik: Csikágó egyik előkelő szállodájában letartóztatták Oscar M. Hartzell, a világ legfantasztikusabb szélhámósát. Rövid vizsgálat után az esküdtbírók elé állították és az expresszgyorsasággal lefolytatott tárgyalás után tízévi fegyházra ítélték.

A be nem avatottak azt hihetnék, hogy Hartzell ezzel végére ért mozgalmas, kalandokban gazdag karrierjének. De nem így áll a dolog: azok,

akiket megkárosított, még ma is rendületlenül hisznek benne

és a rendőrség becslése szerint körülbelül ötvenezerre tehető azoknak a száma, akik még mindig szívesen támogatnák anyagilag.

Oscar M. Hartzell azzal vonta magára a világ figyelmét, hogy mint a legendás Drake-örökség jogos várományosa lépett fel. Urasági inas volt egy Drake nevű öreg, bogaras amerikai kisasszonynál, akinek az volt a rögeszméje, hogy Drakenak, a hírhedt tengeri rablónak az egyenes leszármazottja. Ez a mániákus kisasszony végrendeletileg az inasát tette meg a Drake-féle kincsek örökösévé.

A kisasszony pontos leltárt is készített ezekről a kincsekről,

amelyek, mondani sem kell, csak beteg fantáziájában léteztek. Együttal szent kötelességévé tette Hartzellnek, hogy a kincseket felkutassa és birtokába vegye.

Drake, mint tudvalevő, a XVI. század hírhedt tengeri rablója volt. A veszedelmes rabló kalózhajóhadával rettegésben tartotta korának békés kereskedelmi hajózását. Az angol tengerészeti hatóságok azonban szemet hunytak garázdálkodása előtt, mert Drake a rabolt aranyat Londonba hordta. Ez az idő volt Drake fénykora. Később azonban Spanyolország diplomáciai uton kérte Angliát, hogy veessen véget Drake üzelmeinek. Spanyolország, hogy nagyobb nyomtatékot adjon követelésének, érthetően tudomására hozta Angliának, hogy szükség esetén hajóhadával kényszeríti a szigetországot követelése teljesítésére. Drake ettől kezdve üldözött vad volt s a hagyomány szerint a nagy gazdagságra kétségbeesett szegénység következett. Állítólag a legnagyobb nyomorban halt meg. De a néphőn

tevébb élt a legenda, hogy Drake hatalmas vagyont hagyott maga után.

A néphit szerint Drake annakidején feleségül vette Erzsébet angol királynőt s az összes ma élő Drake-ek ebből a titkos házasságból származnak.

Oscar M. Hartzell azzal kezdte harcát a mesébeli Drake-örökségért, hogy

ötmilliárd font erejéig perbefogta az angol bankot és az angol királyt.

A fantasztikus peren a jogászok csak nevettek. De csodálatosképpen a közönség körében nagyon sokan akadtak, akik komolyan vették a pert és

hajlandók voltak Hartzellt a per sikeres befejezéséig finanszírozni.

Annnyival is inkább, mert Hartzell 500—1000 százalékos nyereséget ígért hitelezőinek. Ettől kezdve nagyuri életet folytatott. A legelőkelőbb hotelekben lakott és két kézzel szórta a pénzt.

Hitelét nem csorbitotta meg az a körülmény sem, hogy időközben többször súlyos összeütközése támadt az igazságszolgáltatással. Amikor visszatért Amerikába, egy

rendőr, aki szintén rábizta megtakarított pénzét, feljelentést tett ellene.

A többi károsult ekkor a derék rendőr ellen fordult és kis híjja, hogy meg nem lincselték.

mert „meggondolatlan” feljelentésével megnehezítette a mesés örökségért indított harcot. A bünpört mégis letárgyalták és

Hartzellt háromévi fegyházra ítélték.

A sajtóságos amerikai törvények azonban lehetővé teszik, hogy a büntetlen előéletű emberek az első fogházbüntetéstől bizonyos pénzösszeg letétbehelyezésével megszabadulhassanak. Hartzellnek erre a célra ötvenezer dollár kellett. Jellemző rajongóinak hiszékenysége, hogy

rövid idő alatt nem ötven, hanem hatvan-ezer dollárt hordtak össze.

A fantasztikus szélhámós ezután évekig zavartalanul folytatta üzelmeit, míg végre most uira elfogták és ezúttal tízévi fegyházat mértek ki rá.

Román kitüntetés Stockinger osztrák miniszternek. Bécsből jelentik: Manolescu-Strunga kereskedelemügyi miniszter bécsi tartózkodása alkalmával a román Koronarend nagykeresztjét nyújtotta át Stockinger osztrák kereskedelemügyi miniszternek. Ugyanekkor Stockinger osztrák kereskedelemügyi miniszter Manolescu-Strunganak az osztrák érdemrend nagykeresztjét adta át.

Súlyos műtéten esett át ifj. Jegessy Károlyné. Néhány nappal ezelőtt ifj. Jegessy Károlyné ismert aradi fiatal uriaszony lakásán hirtelen rosszul lett. Nyomban elhívták Thau Ernő dr. közismert aradi belgyógyászt, aki megállapította, hogy azonnali műtét beavatkozásra van szükség a fiatal uriaszonynál. Beszállították a Therapia-szanatóriumba, ahol Windholz Béla dr. igazgatófőorvos megoperálta. Jelen voltak a műtétnél: dr. Piré Ferenc sebész-főorvos és Thau Ernő dr. A több mint egy órát tartó súlyos operáció kitűnően sikerült és ifj. Jegessy Károlyné állapotában szemlélatomást javulás állott be. Ma már — a gondos ápolás eredményeképpen — az ismert fiatal uriaszony túl van minden veszélyen és remény van arra, hogy a közeli napokban teljesen gyógyultan hagyja el a sanatóriumot.

A vese, hólyag, epe és gyomorbetegségek legbiztosabb gyógyszere a paptamási „Lithynia” ásványvíz

Gyógyít. Üdít.

Kapható mindenütt.

Főlerakat:

Kardos Miklós utódai

Arad, Str. Eminescu 16. Tel. 688. 411.

SZENZÁCIÓS ÖRÖKSÉG MAGYARORSZÁGON. Nyiregyházaról jelentik, hogy Kaczina György 38 éves földhözragadt, négygyermekes napszámos hivatalos értesítést kapott arról, hogy Ausztráliában meghalt rokona után 198 millió pengőt örökölt. A fantasztikus pénzösszeg angol fontban van meg és annak átvételére Kaczina megtette a szükséges lépéseket. Kaczina kijelentette, hogy minden vágya az volt, hogy községének első gazdája legyen. A szenzációs örökség hírére a község előljárósa is megerősítette.

Halló! Halló!

Halközpont megszűnt, ugyanazon vezetés mellett

MEGNYILT

„Dunarea Halcsarnok”

P. Avram Iancu 7. Urán'a mezl mellett.

Elő és dunai halak, felvágott nagy harcsák, fekete kaviár és füstölt halak állandóan kaphatók. Szolid árak! 744

Szombat d. e. 10 órakor

MEGNYILIK

Königstorfer

főtéri

cukrászdája

881

Még e héten bekapcsolódnak a külkereskedelmi forgalom deviza-elosztásába a felhatalmazott bankok. Bucurestiből jelentik, hogy a Banca Nationala legutóbbi igazgatósági ülésének határozata alapján még e hét folyamán átvehetik az autorizált bankok az új külkereskedelmi rendszer alapján a deviza-elosztási hatáskört, amely lényegesen megkönnyíti a ki- és bevétel pénzügyi részének lebonyolítását.

Aradi rendőrkapitány érdekes cikke a rendőrségi folyóiratban. Tíz éves fennállásának alkalmából tünepi számot adott ki a „Politia Moderna” című bucuresti-i rendőrségi folyóirat. A lap vezércikkét Marinescu, Bucuresti rendőr-kvesztora írta és abban sok szerencsét kíván a folyóirat további pályafutásához. A gazdag tartalomról még kiemeljük dr. Minovici Nicolae tanár cikkét a tudományos rendőrségről, valamint Gh. Olarasu rendőrségi vezérigazgató írását a román állampolgárságról. Rendkívül figyelemre-méltó a rendőrség személyzeti igazgatójának, Raliu N. Geormannak válasza Popovici brasovi törvényszéki elnök egyik korábbi cikkére. Érdekes cikket írt az ünnepi számba Barbat Coriolan aradi rendőrkapitány is, aki érdekfeszítő történetekben számol be a londoni Scotland Yard néhány vezetőjének tüneményes pályafutásáról.

Hizlalk és fogyasztó diéták terén különleges eredményekkel dicsekedhetik a Svábhegyi szanatórium (Budapest). A kúra soha nem sablonos. A diéta összeállítása mindig egyéni ízlés szerint történik.

Ha Abbáziába készül, csak a RESIDENZ-be. Nincs emelkedés és magaslat. Meleg tengeri fürdők. Összes orvosi diéták. Legolcsóbb penzió-árak.

Dr. Ferenczi Zsigmond ügyvédi irodáját Bucurestibe, Calea Victoriei 170. sz., II. em. alá helyezte át.

Menjünk a Pokolba március 2-án, szombaton este, amikor az aradi iparos műkedvelők rendezik meg hagyományos sikerű álarcos- és jelmezestélyüket az Iparos Otthonban. A kitűnő műkedvelők bálrendezése mindenkor sikeres volt, ezúttal pedig, hogy estélyüket „Egy éjszaka az alvilágban” nevezték el, biztosítja a különleges jó kedvet és a hangulatos bál éjszakát. Meghívókat az Iparos Otthon irodája állít ki, akik még nem kapták volna kézhez, ott jelentkezhetnek érte. A farsang utolsó szombatján megtartandó pazar kiállítású „Pokol”-t mindenkinek meg kell nézni, aki jó kedvvel akar bucsuzni a szezonról. Belépődíj 30 lej. Értékes díjazású jelmezverseny.

A serdülő ifjúságnak adjunk hetenként legálább egyszer reggel felkeléskor egy-egy kis pohárnyi természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert gyomor-, bél- és vértisztító hatásának, fiuknál és leányoknál egyaránt igen fontos eredményeket köszönhetünk.

Milliók nyeremények Clujon. A február 15-én megtartott Állami Osztálysorsjáték döntő húzásán ismét beigazolódtott, hogy az a kivételes szerencse, amely az utóbbi sorsjáték folyamán a Cluj Kereskedelmi Hitelintézet Rt.-hez szegődött, ezúttal sem hagyta cserben a bank sorsjegyvétőit. Az a kitűnően bevált új rendszer, hogy minden egyes sorsjegyvétő két számmal játszik, a fősorsjeggyel és egy melléksorsjeggyel és hogy ez a melléksorsjegy még ¼ osztály-sorsjegy is egy egésznek számít, tette lehetővé, hogy a Kereskedelmi Hitelintézet Rt. két ¼ sorsjegy vetője közül az egyik, a 299.517 számú sorsjeggyel 1 millió lejes, és a másik, a 294.555 számú melléksorsjeggyel 100.000 lejes nyereményt nyert, úgy, hogy a hatalmas összegek osztatlanul jutnak a ¼ sorsjegy tulajdonosának birtokába. Két boldog ember uira megnövelte azon szerencsések táborát, akik eddig is már a Kereskedelmi Hitelintézet révén jutottak nagy összegű sorsjegy-nyereményhez és remélhetőleg a most kezdődő Osztálysorsjáték további szerencsés vetőket fog boldoggá tenni. Az Osztálysorsjáték erdélyi főárusítói: a Kereskedelmi Hitelintézet és a Banca Iiiescu S. A. Cluj már eddig is mindent elkövettek, hogy az Osztálysorsjáték áldáshozó intézményét mentől ismertebbé, tegyék és a jenti eredmények ezt bizonyítják is.

Modern háló- és ebédlő-butorokat

a legjobb kivitelben kedvező áron vásárolhat:

BUTORUZLET Str. Brancovici 1.

(v. Földes-palota)

Butoruzem: C. Saguna 184. Csatlós.

Csak 4 előadás!

Az Iparos Kultúrház termében a csernovitzi zsidó színtársulat vendégszereplése M. Reisch igazgató vezetésével. Sidy Thal világhírű közkedvelt szubrett felléptével. Szombaton, 23-án este 9 órakor **Rebetz'n**. Vasárnap, 24-én d. u. 4 órakor, mérsékelt helyárral: **Comediantin**, este: **Bar mizwo**. Hétfőn 9 órakor: **A meidale fin Polen**. Jegyek kaphatók naponta 10—1-ig és 3—7-ig az Iparos Otthonban.

Szömörkényi Magda és Vas Boriska táncestélye az aradi színházban

Zsufolt nézőtér, elegáns közönség és vá-
rakozó, szinte ünnepi hangulat. Mintha egy
rég színházi est premierjén volnánk, előkerül-
tek az utóbbi időkben olyan ritkán látott lát-
csövek is, amelyek kíváncsian szegeződtek a
telt páholyok felé. Jól esik látni, hogy van még
Aradon művészetet pártoló és megértő közön-
ség is. Amikor halk pattanással szétválik a
nehéz vasfüggöny, nesznélküli csöndbe olvad a
halk moraj és a szétnyíló bársony mögött **Vajda**
Kató művészi keze alól felhangzik Bach finom,
lágy melódiája. Pár pillanat szünet és megie-
lenik a színpadon két művészeány. Két szobor,
két keretből kiépített festmény, amelybe életet
öntött a zene.

Plasztikus mozdulatok, amelyek csodála-
tos érzékenységgel veszik át a muzsika minden
ütemét, a ritmusérzék nagyszerű kifinomodása,
amely lehetőszerűen olvad egybe a zongora
ütemeivel. Mesél a tánc: A napsütéses nyári
napot felváltja a tomboló vihar, amely tragé-
dlává fokozódik, amelynek felfokozott cres-
cendo-ját követi a reménythozó napsugár. A
tánc és zene egybesűrített kvintesszenciája min-
dent érzékeltet, mindent kifejez. Az őszinte el-
ragadtatás tapsorkánja kíséri a számokat,
amelyek rövid szünetekkel, művészi változá-
sokkal követik egymást.

Együtt és egymásután jön ki a színpadra
a két művészeány. Közös táncukat a merrá-
deknélküli összhang, az egvüttérzés harmóniá-
ja teszi azzá, ami magas művészi élvezetet je-
lent. A mese című kép mozdulatai kedves tör-
ténetet ad. Mesél a királynő: Vas Boriska ki-
rálynői köntösben vezet el bennünket a fantá-
zia birodalmába és együtt szállunk vele az
éterben, ahonnan csodás képeket tár elénk.

Az elsötétülő színpad hirtelen fellobbanó
fénye most már **Szömörkényi Magda** finom
alakját varázsolja elénk. Ő a piroscipős leány,
aki eltáncolja előttünk a hiúság táncát az ér-
zésvariációk minden változatával.

Szünet után XV. Lajos kora elevenedik
meg előttünk a két művésznő mozdulataiban.
Címe: **Tänchecke**. Megkapó korszerű toalet-
tek és korszerű mozdulatok. A tanítvány
ügyetlen, de a mester megtalálja ennek a
gyógyszerét és egy vért pezsdítő csókkal

megszünik a félszogség és a tanítvány mes-
terré lesz.

De minden egyes programszám külön-
külön lelkesedést vált ki és a megérdemelt el-
ismerés megnyilvánulásával nem fukarkodik a
közönség. A kathedrálisok szelleme, a brazil
melódiák, a Tempo-Tempo lángoló ütemei, a
Faubourg-Montmartre drámai erővel érzékeltet-
tett jellegzetessége, Szömörkényi Magda és
Vas Boriska táncudásának értékes dokumen-
tumai. Az **Ördög és Halál** című pro-
gramszám az Életnek a Halál fölött aratott
örök diadalának a himnusza.

A táncestély utolsó számai a **Fény és**
árnyék és a **Vales Superbe** méltó be-

Akik az aradi milliót nyerték

Főtéri kereskedő, akinek a személyzete is jóljárt — A petrosaniak jelentkeznek a nyereményért — Bucuresti-i főtisztviselő, aki még nem jelentkezett

Az állami osztálysorsjáték február 15-iki
huzásán, — mint arról már beszámoltunk, —
az Aradi Általános Takarékpénztár sorsjegy-
osztálya által eladott 28.195. számú sorsjegy
egymillió lejt nyert. Jelentettük azt is, hogy a
sorsjegyet négy negyedrészen adták el, te-
hát egy-egy nyelőre egy negyedmillió lejt, az
állami adó levonásával pedig 225 ezer lejt
esett. Az ilyen hírekkel kapcsolatban mindig
kialakul a kíváncsiság, hogy kik a szerencsés
nyerők, vajjon olyanokra mosolygott-e a sze-
rencse, akik nélkülözések között éltek, vagy
pedig olyanokra, akik nem szorultak rá, ho-
gyan fogadták a szerencsés nyerők a főnyere-
ményt, stb., stb.

Franciaországban, amikor az osztálysors-
játék főnyereményét kisorsolják, egy hétig
nem beszél a közönség másról, mint a nyere-
ményekről és a nyerőkről. Az állami osztály-
sorsjáték tudvalevőleg csak a nyertesek hoz-
zájárulásával engedí meg a nevek közlését.
Ennek a tilalomnak keretein belül az alábbiak-
ban közölhetjük, hogy kik nyerték az aradi
milliót:

Egy negyedmilliót egy aradi főtéri keres-
kedő nyert. Ehhez a nyereményhez az az ér-

Mert a sors
kérlelhe-
tetlen,
ezt vásárold:
500

fejezése volt a művészi élményekkel telt es-
télynek és a közönség hálásan, sokáig ünne-
pelte Szömörkényi Magdát és Vas Boriskát.
A két művésznőnek több jelenetet, közöttük
az utolsót is, meg kellett ismételnie és az elő-
adás befejeztekor az állva tapsoló közönség
alig akart távozni a színházból.

Meg kell még említenünk, hogy a gyö-
nyörű kosztümök anyagait a „Renaissance”-
cég szállította és a kosztümöket Bükky
Zoltánné varrta.

dekes adat fűződik, hogy a szóban lévő keres-
kedő a huzás reggelén, amikor tehát még sem-
mit sem tudhatott a nyereményről, személyze-
tének rendkívüli ajándékot helyezett kilátás-
ba, ha megnyeri a főnyereményt. Ezt a fogad-
almát be is tartotta.

A második nyeremény érdekes körülmé-
nyeire az alábbi nyilatkozat világít rá:

„Tek. Aradi Általános Takaré-
pénztár R-T., Arad. — Alulírottak ezen-
nel felhatalmazzuk I. Szénási Arad, Bulev
Reg. Ferdinand 21. alatt lévő céget, hogy a
VI-ik játék 4-ik oszt. 28.195. számú sorsjegy
bemutatása mellett a reánk eső Lei 225.000
(Kettőszázhuszonötezer lejt) javunkra és ne-
vünkben Önöktől, minden további megkérdez-
tetésünk nélkül — felvehesse. Petrosani,
1935. február 19. Katz Erzsébet, Blága
Elza, Katz Regina, Weisz Szeréna, Szi-
lágyi Mária, Strinberger Mária, Szi-
lágyi Annus, Eugen Rothmann, Eugen
Korn, Végh Mózes, Müller Bernát”.

A levélből tehát kiderül, hogy ezt a ne-
gyedmilliót tizenegy egyén, a Szénási-cég tíz-
zene egy petrosani-i alkalmazottja nyerte, akik
közül hét nő. Intim adat az is, hogy a hét kö-
zül három menyasszony és ezeknek a reájuk
eső 20 ezer lejen felüli összeg jelenti a hozomá-
nyát. A négy férfi között szerepel az első
segéd és a bolti szolga is. Ezek az alkalmá-
zottak szinte lejenként, naponta tették félre a
sorsjegy vételárához szükséges összeget,
amely most a bányavárosban a boldogság egy
szigetét teremtette meg.

A harmadik negyedét egy összegben nyere-
te egy bucuresti-i bank-főtisztviselő, aki Er-
délyben hivatali minőségben járt és a Societa-
tea Bancara Romana deval fiókjánál, mint az
Aradi Általános Takarékpénztár sorsjegyosztá-
lyának ottani megbízottjánál vette meg a
szerencsés sorsjegyet.

Végül, a negyedik nyerő: Berkovics
Jenő simeriai kereskedő felesége, akinek sze-
rencsége Simerián természetesen nagy szen-
zációt keltett, annál is inkább, mert a nyertes
nem tartozott — legalább is eddig — a vagyó-
nos személyek közé.

A millió nyertesek közül az aradi kereske-
dő már a huzást követő napon felvette a nye-
reményt, a simeriai nyerő hétfőn, a petrosani-i
nyertesek megbízottja pedig ma vette át a ne-
gyedmilliót az Aradi Általános Takarékpénz-
tárnál. A nyereményért eddig egyedül a bu-
curesti-i főtisztviselő nem jelentkezett. Meg-
említjük még, hogy a nagy nyereményen ki-
vül, a kisebb nyeremények aránya is kedve-
zően alakult és kisebb nyereményekben is
elég szép összeg került ezekben a nehéz idők-
ben forgalomba.

Ujabb felvilágosításokat kérnek Londonban Németországtól

Simon lord angol külügyminiszter utazik Berlinbe, ha közvetlen tárgyalásokra kerül a sor

Londonból jelentik: Az angol kor-
mány ma minisztertanácsot tartott és megvi-
tatta a londoni egyezmény ügyében adott né-
met választ. A minisztertanács eredményéről
a Presse Associated a következőket mondja:

— Anglia és Franciaország Berlinton
ujabb felvilágosításokat fog kérni a né-
met válaszban megemlített angol-német
közvetlen megbeszéléseket a Berlin által
adott újabb felvilágosításoktól teszi függő-
vé. Beavatott körökben valószínűnek tart-
ják, hogy abban az esetben, ha közvetlen
tárgyalásokra kerül a sor, úgy nem Ne-
rath német külügyminisztert hívják Lon-
donba, hanem Sir Simon angol külügymi-
niszter utazik Berlinbe, miután Németország
külsőpolitikájának irányítása egyedül Hitler
birodalmi vezér kezében összpontosul.

A Star című lap szerint, az angol és a

francia kormány megegyeztek abban, hogy
mielőtt közvetlen tárgyalások kezdődnek Lon-
don és Berlin között, a két kormány figyel-
meztetni fogja Németországot, hogy nem le-
het a tárgyalásokat csak a légi-egyezmények-
re korlátozni, hanem azoknak fel kell ölelni az
összes európai kérdéseket.

Az „Aradi Közlöny” Bucurestiben a következő újságkioszkokban kapható:

„Hotel Stanescu”-val szemben (Str. Regalan.)
Calea Victoriei, Picadilly-kávéházzal szemben.
Calea Victoriei és Bulevardul Academie mind-
két sarkán.

„Athene Palace” szállodával szemben levő sa-
rokbódében.

„Grand Hotel”-tal szemben, a főposta sarkán.

SPORT KÖZLÖNY

Szombaton és vasárnap Triesztben ülésezik a Középeurópai Kupabizottság

— Svájc felvétele a tárgysorozat legfontosabb pontja —

Bécsből jelentik: Szombaton és vasárnap Triesztben ülésezik a Középeurópai Kupabizottság és a szombati ülésen a reformbizottság tárgyal a szabálymódosításokról, vasárnap pedig a nagy bizottság tart ülést. Itt kerül sorra az elnöki, titkári és pénztárnoki jelentés és itt vitatják meg, hogy mi lesz Sváccal. Felveszik-e a Középeurópai Kupába? Döntést azonban nem hoznak ebben az ügyben, csupán megvitatják a kérdést és a döntést a márciusi közgyűlés fogja kimondani.

A Magyar Labdarugó Szövetség azzal a javaslattal megy az ülésre, hogy Svájcot vegyék fel, még pedig a négy legjobb csapattal kapcsolódják be Svájc a Középeurópai Kupába, olyanformán, hogy a leggyengébb magyar, osztrák, cseh és olasz együttessel a négy sváj-

ci selejtezőt vivjon. Hír szerint az olaszok olyirányú javaslatot fognak tenni, hogy csak két svájci csapatot vegyenek be létszámemelés nélkül. Ezt úgy képzelik el, hogy a tavaly leggyengébben szerepelt két csapat országából a most következő küzdelemben csak 3-3 klub vehessen részt. Ezt a javaslatot állítólag az osztrákok is pártolják és amennyiben ez keresztül megy, akkor Ausztria és Csehország marad három-három csapattal a küzdelemben. Ugyanis az elmúlt évben a legsimábban a Floridsdorf és Teplitzer FK estek ki a kupából, mert előbbi a Ferencvárostól 10:1 arányban, utóbbi pedig a Juventustól 5:2 arányban kapott ki.

A kupabizottság egyébként ki fogja jelölni a kupafordulók napjait és tárgyalnak majd a bíró- és határbírókérdésről is.

Oslóban döntenek az 1940. évi olimpiász színhelyét illetően

Oslóból jelentik: Február 25-ikén a norvég királyi egyetem dísztermében megkezdődik a N. O. B. kongresszusa. A kongresszus műsorán több fontos tárgy szerepel, de valamennyi között a legérdekesebb és legnagyobb horderejű kérdés:

hol rendezik az 1940-es olimpiát?

Róma feltételes lemondása következtében csak két esélyes pályázója van az 1940. évi olimpiásznak: Helsinki és Tokió.

Már csak hat csapat „áll” a magyar kupában

Budapestről jelentik: A magyar kupameccsek során kedden két minősítő meccset játszottak és mint ismeretes, a Ferencváros az Attilát, a Hungária pedig a Budai „11”-et győzte le. Ezzel a két „nagy csapat” az elődöntőbe került, ahol a Szürketaxi (a Booskat legyőzője) és a Szeged FC lesz a zöld-fehérek, illetve kék-fehérek ellenfele. A középdöntőben a Ferencváros-Szürketaxi győztesére az Újpest, a Hungária-Szeged FC győztesére pedig a Kispest vár és ezeknek a meccseknek a győztesei fogják a kupadöntőt megvívni.

Idegen bírót javasolnak a görögök a Balkán Kupára

Athénből jelentik: A görög szövetség elhatározta, hogy átiratot intéz a Balkán-kupán résztvevő államok szövetségeihez, abban az irányban, hogy a legközelebbi kupaküzdelemre idegen bírót hívjanak meg s zakitsanak egymás bírónak használatával. A görögök abban az esetben, ha kívánságukat nem fogadják el a többi országok, el vannak szánva arra, hogy nem indulnak a Balkán-kupán.

O Befejezték a F. I. S. versenyeket. Az ótátraüredi F. I. S. versenyek utolsó számát, az 50 kilométeres síkfutást, kedden bonyolították le. A nehéz terepen az 59 induló közül 10 közben feladta a versenyt. Győzött a svéd Engelberg.

O Két jégkorong csapatot küld Kanada Európába. A kanadai jégkorong-szövetség felbuzdulva csapatai szereplésének sikerén, elhatározta, hogy a jövő évben két együttest küld át a kontinensre: egy amatőrt és egy profi. Az eddig itt járt csapatok amatőrök voltak, mit várhatunk a profiktól? Bizonyos, hogy jövőre harmincon felüli gólarányok is elő fognak fordulni.

O Romániai műkorcsolyázó Prága bajnokságain. Február 23-24-ikén Prágában lebonyolításra kerülő műkorcsolyázó versenyen a clujai KE versenyzője, Horosz Béla országos műkorcsolyázó-bajnok is részt vesz.

Engedélyezték az FC Strassburg vendégjátékát

Május 26-ig be kell fejezni a kerületi bajnokságokat

Bucurestiből jelentik: A futballszövetség tegnap Tilea elnökletével ülést tartott és engedélyezte a Strassburg F. C. csapatának június 8., 9. és 12-iki bucuresti-i mérkőzéseit. Tudomásul vette a futballszövetség a Balkán-kupa titkárságának közlését, amely szerint a Balkán-kupa idei mérkőzéseit június 15. és 23-ika között tartják meg. Erre való tekintettel elhatározták, hogy a bajnoki mérkőzéseket május 26-ig befejezik.

O Az SGA átlarcos- és jelmezestéve. A kiváló képességekkel rendelkező tornászegyesület stilszerűen zárja le a béli szezon sorozatát, amikor március 2-án, szombaton este 9 órai kezdettel átlarcos- és jelmezestáncot rendez a Piata Avram Iancu 21 szám alatti klubhelyiségének összes termeiben és az emeleti nagyteremben. Meghívók kézbesítés alatt, igénylések ugyanott elentendők be.

O Külföldi sporteredmények. Osló: A norvég-dán ökölvívómérkőzést a norvégok nagy fölényrel 14:2 arányban nyerték. — Cannes. Nagy érdeklődés mellett vívták meg az olasz-francia nemzetközi törvívóversenyt, amely 8:8 arányban döntetlenül végződött. A verseny legszébb mérkőzését az olasz Guaragna vívta a francia Bignon ellen, akit 10:6 arányban győzött le.

O Rómában bonyolítják le ez évben a céllovó világbajnokságokat. A nemzetközi céllovó szövetség kiírta az ezévi világbajnokságokat és a megrendezésre Róma vállalkozott. Az olaszok Farnesinában rendezik meg a világvversenyeket ez év szeptember 19. és 29. között.

O Botrány az országos jégkorong-bajnokságokon. Cernautiban az országos jégkorong-bajnokságok, úgy látszik, nem folynak le simán. Erre mutat a Telefon Club beadványa, amelyet a jégkorong-szövetséghez intézett és amelyben közli, hogy a cernauti közönség állandóan sértegeti a játékosokat, ugyanígy, hogy ha a szövetség módot nem talál arra, hogy a közönséget megfélemezzék, úgy a bucarestiek visszalépnek a bajnokságtól.

A Mailati rom. kath. Hitközség,
a templom külső és belső kőmives munkálatainak elvégzésére és belső részének kifestésére

pályázatot hirdet.

A pályázók ajánlatukat 1935. április 1. déli 12 óráig zárt borítékban a Mailati r. k. Plébánia Hivatalban adhatják le.

Pályázatot és tervrajzokat nem díjazunk.

825

Az Egyháztanács.

Itta dobozban

Stöfer

gyermekhintőpor
16.— és 24.— lei.

127

Színház — Irodalom — Művészet

* Ma este van a „Döntő éjszaka”-nak bemutatója az aradi színházban. A rendkívül érdekes vigjáték-premier jogosan kelti fel a közönség figyelmét, mert a két ismert bécsi vigjátékíró kiváló alkotását Szép Ernő fordította művészi magyarrá és a fordulatos, ötletes darab mindenütt nagy sikert aratott. A vigjáték rendezője Forgács Sándor, aki a darab egyik vezetőszerepét is játsza. A főszerep Mészáros Béláé, aki kettős alakban játsza végig a darabot és a filmszerű cselekmény sikerének főrézese lesz. A női szereplők közül Hegyessy Magda, Csengery Ica, Ágai és Gómöri Emma játszanak a darabban. A bemutató „ingyenes” helyárák mellett kerül színre. — „A Noszty-fiu esete Tóth Marival” reprize lesz önteteken. A Mikszáth Kálmán regényéből készült vigjáték évekkkel ezelőtt sokáig műsordarabja volt az aradi színháznak. — Szombaton: a „Szökik az asszony” kerül színre. Az operettegyüttes sorozatosan hozza színre az elmúlt évek slágerdarabjait. A „Szökik az asszony” című operettben a teljes személyzet vesz részt és miután a színház megállapodást kötött zenészeivel, a darabot teljes zenekar kíséri. — Vasárnap három előadást tart a színház: 3 órakor: „Kadetszerelem”, 6 órakor „Bál a Savoyban” és este 9 órakor az „Alvinczyhuszárók” kerül előadásra. Jegyek az „ingyenes” előadásokra a színház pénztárában kaphatók.

* Sidy Thal Ismét Aradon. A népszerű cernauti zsidó színtársulat nem kezdte meg Aradon az előre hirdetett időpontban előadásait, mert a clujai közönség szeretete több napig még Clujon tartotta a zsidó színészeket. Ma Aradra érkezett M. Reisch, a színház igazgatója, aki az előadások megtartása érdekében előkészíti a technikai apparátust. Az előadásokat ugyanis, amelyeknek lelke Sidy Thal, az országoshírű szüret lesz, az Iparos Kulturház nagytermében tartják meg és ezt erre az alkalomra külön átalakították. Az igazgatóság rendkívül olcsó helyárákat állapított meg és ezek a következők: Zsolye 60, I. hely 40, II. hely 30, III. hely 24 lej. A társulat csak négy előadást tart és ennek műsora a következő: Február 23-án, este 9 órakor: Rebetz'n. 24-én, vasárnap délután 4 órakor fél helyárák mellett: Die Komödiantin, este 9 órakor: Bar Mizwo. 25-én, hétfőn este 9 órakor: A Meidele in Poilen.

* Forgács Sándor Budapesten. A napokban megemlékeztünk arról az érdekes hírről, amely szerint Forgács Sándort, az aradi színház közkedvelt művészt a budapesti Bethlen-téri Színpad igazgatósága szereplésre hívta meg. Forgács Sándor a „Szomorúságának éneke”, illetve a most már „Joske” című darab főszerepét játsza Budapesten. Ezzel kapcsolatban írtunk a „Szomorúságának éneke” erdélyi előadásairól, mert Ossip Dymov darabja — mint ismeretes — már egy ízben le volt magyarrá fordítva és Erdélyben került színre. Ez a fordítás is kiváló munka volt, Szabó Imre, az „Új Kelet” főmunkatársa ültette át kifogástalan magyar nyelvre. A fordítás anynyira megtetszett dr. Janovics Jenőnek, a clujai Magyar Színház akkori igazgatójának, hogy minden további nélkül előadásra tűzte ki. Forgács Sándor játszotta a főszerepet Erdélyben mindenütt és Debrecenben is. Budapestet ez a fordítás csupán abból a szempontból nem elégitette ki, hogy a darab jiddis hangulatát meg kellett változtatni és a magyar közönséghez közelebb kellett hozni. Szabó Imre munkája ennek ellenére minden elismerést kivívott és a műfordítás számára sok sikert hozott.

VÁROSI SZÍNHÁZ

Ma este

„Döntő éjszaka”

vigjáték premier.

„Ingyen” előadás

A testedzés tudományos alapjai

Balogh Ernő dr. előadása

A Kölcsey Életiskola az este befejezte az Iparos Kulturházban novemberben megindított téli előadássorozatát. Ineu tudós és író kórházi főorvosa, Balogh Ernő dr. napi időszelvényekkel bíró kérdésre adta meg a tapasztalatokkal és kísérletekkel dolgozó természettudományos feleletet. Arról beszélt az ő jól ismert világos és közvetlen előadó stílusában, mint kell a szerencsés születésű és okos ápolásban kifejlődött emberi testet úgy edzeni, hogy a test és a lélek működésének harmóniájában bontó zavar ne keletkezhesen. Fejlesztéseit könnyű és kellemes volt végigkísérnie minden hallgatónak és a levont tanulságok ellenállhatatlanul vésődtek be minden lélekbe.

Ki az atléta? — kérde az előadó s felelül idézi Euripidest: a teremtés legtökéletesebb férfija az, aki kezével Ifigéniát írja meg s ugyanazon kezével az olimposzi játékokban a győzelmi koszorút teszi fejére. Ámde a középkortól szádunkig a testet hanyagolták el, ma pedig a szellem veszít tért a testtel szemben. Az élet mozgás, mely átalakulhat gondolattá, vegyi folyamattá, vagy fizikai munkává. A testedzés észszerű mozgás a test általános kiképzésére, a torna egyes testrészek fejlesztése eszközök útján. A sportnál mindkettőn kívül a céltudatosság, erő, figyelem és akarat szükséges s még az ellenfél akaratát is követni kell. A test mozgást szükséglete egyéni, sőt faji is. Más egy elméleti tudós és egy tisztán sportoló mozgásszüksége. A mozgásnak friss levegőben és fényben kell lefolynia s ezt újból meg kellett tanulni a klasszikus görög példákban.

Az egyszerű izomgyakorlat is rendkívül bonyolult fiziológiai és fizikai folyamat, melyben az agy, idegrendszer, a szilárd váz s az izomzat különböző elrendeződés útján vesz részt. Hatalmas vegyifolyamat is játszódik le az izmokban helyileg, de az kiható a szívre, tüdőre és egyéb szervekre is. Testünk 40 százalékát teszi ki az izomzat, mely a testi erőt képviseli. Vannak született és edzés útján lett erős emberek. A testedzés az erős embereket kitartóvá, a gyengéket bizonyos fokig erősekké teszi. Az izom vegyierőket változtat fizikáivá, ezért nagy az anyagcseréje. Sok tápanyagra és oxigénre van szüksége. A működés alatt izomtejsav keletkezik, mely bágyadságot és álmat okoz. Működő izomban növekednek az alkoholban oldható sók, ezért működés alatt és után káros az alkohol. A működő izomban bizonyos vegyi anyagok (hormonok) keletkeznek, amelyek a szívet, az izmokat serkentik és vérképző anyagot juttatnak a nedvkeringésbe.

Csont és izomzat kölcsönös hatásban állanak egymással. Erős izomzatnak acélos, dudoros csont felel meg. A nők és a gyermekek csontjai simák és gyengék. Ezért fontos a csontfejlődés idején a rendszeres testedzés.

Bőrünk az idegrendszer antennája, véd a külvilág behatásaitól, de össze is köt annak jelenségeivel. Érző, hűtő, vízelvonó, szellőztető, hőszabályozó és méregtelenítő szerveink. Minden külső ingerhez alkalmazkodik, fényre, légfűrdőre anyagcseréje megsokszorozódik. A kultúra a bőr aktív védekezését gátolja ruházat, fűtés, kényelem, gépek által. Azért mondják sokan, hogy a nudizmus, a ruhátlanág gyakorlása a jövő nagy vívmánya lesz, mely aztán erkölcsi felfogásunkat, társadalmi berendezkedésünket új és helyes irányba fogja terelni.

Az előadás alatt odaadó figyelem, a végén meleg taps volt a nagy hallgatóközönség elismerése népszerű előadójával szemben. A Kölcsey Életiskola előadássorozatát néhány elismerő mondattal Fischer Aladár, a Kölcsey Egyesület elnöke rekesztette be. Köszönettel méltatta azt a nagyértékű szellemi munkát, melyet novemberből a mai napig tizenegy előadó végzett és elismeréssel emlékezett meg azok ismeretvágyáról, akik hónapokon keresztül itt találkoztak az Iparos Kulturház meleg termében.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Rendkívül szigorú új törvényjavaslat a borhamisítók ellen

A törvény csak nemesfajú borok fogyasztását engedi meg — A gyöngye italokból ecetet és borszeszt gyártanak — Radikális átalakítások a borkereskedelemben

Váratlan szenzációként jelentik Bucurestiből, hogy a földművelésügyi miniszteriumban már elkészült az a drákói szigorúságú új törvénytervezet, amelyet a legrövidebb időn belül a parlament elé terjesztenek. A törvény teljesen újraszervezi az ország borászatát, tehát a borkereskedést és a kereskedelmet is. A most elkészült javaslatról I. C. Teodorescu, a földművelésügyi miniszterium szőlészeti osztályának vezérigazgatója az alábbi hivatalos nyilatkozatot tette:

— Az új törvénnyel rendet akarunk teremteni az ország szőlőültetvényeiben, a borkereskedelemben, a bor felhasználása és forgalma terén. Egyik célunk az, hogy az új törvényben megtiltsuk a sima (direkt) szőlővessző ültetését, a meglévő sima szőlőültetvényeket pedig a törvény alapján fokozatosan meg kell szüntetni. A jövőben minden borkeresztvidéken csak két-háromféle szőlőfajt lehet ültetni és ezekkel a szőlőfajokkal teljesen feljavul a bor minősége. Védelmébe veszi a törvény a nemes borokat és elősegíti azoknak termelését. A nemes borkeresztvidékeken termelt bort és szőlőt csak a termelőhely megjelölésével lehet forgalomba hozni, mert ezáltal megakadályozható a nemes bor hamisítása, továbbá az, hogy ugyanolyan név alatt gyöngyebb minőségű bor kerüljön forgalomba. Ugyanez áll a borkereskedelemre is, és ha valaki a nemes borkeresztvidékről származó borok helyett ugyanolyan név alatt gyenge árut akar eladni, azt a

törvény súlyosan bünteti. A nemesfajú borok tulajdonosai két lepecsételt palack bort mintának küldenek be az állami vegyvizsgáló hivatalhoz azért, hogy alkalmilag hivatalosan összehasonlíthassák az ugyanazon vidékről áruba bocsájtott bort a vegyvizsgáló hivatalban elhelyezett mintával. Ha a borszállítvány nem egyezik a hivatalos mintával, akkor a bort elkobozzák és az eladót megbüntetik. Az ipari szeszt fokozatosan kivonják a forgalomból és a rumot, konyakot, likőrt és ehhez hasonló italokat csakis borszeszből gyártanak, valamint ecet is csak gyöngye borokból készíthető. Esenciát, vagy faszeszt nem szabad ezután ecetgyártáshoz felhasználni.

— Igen nagy jelentőségű még a törvénynek az a szakasza is, — folytatta Teodorescu — amely szerint a sima szőlővesszőn termelt bort tilos lesz ivásra felhasználni és csak ecet, valamint borszesz készítésére bocsátható rendelkezésre. A 9 foknál gyöngyebb bort desztillálni kell még akkor is, ha nemes szőlőből készült is. A fogyasztást illetőket is új alakra helyezi a törvény, mert szőlőültetvények és az évi átlagtermés után kell majd a borkeresztvidéki adót fizetni, ellentétben a mostani rendszerrel, amelynek alapján tudvalévőleg literenkint, illetve hektoliterenkint számították a borkeresztvidéki adót. A törvénytervezet végül intézkedéseket tartalmaz a borászati szövetkezetek működésének megkönnyítéséről és a borkeresztvidéki számára folyósítandó kölcsön kedvező feltételeiről.

Huszonötmillió lej értékű kukoricát ad az állam öt inséges vármegye lakosságának

Bucurestiből jelentik: A tegnapi minisztertanácsban Sassu földművelésügyi miniszter bejelentette, hogy Ismail, Covurului, Tecuci, Romanat és Teleorman vármegyék lakosai éhínséggel küzdenek és ezért segélyképpen sürgősen ezer vagon kukorica szállítására kért felhatalmazást. A kukorica vételéhez szükséges 25 millió lej előleget a közlekedésügyi miniszterium folyósítja. Az inséges vármegyék lakosai ingyen kaphják ugyan a kukoricát, de az állam és a köztisztviselők számára végzendő munkával törlesztik le a kukorica árát. A segélyakció már a közeli napokban megkezdődik. A minisztertanács ezután 340 millió lejt szavazott meg a mezőgazdaság feljavítására és a pénzügyminiszterium 40 millió lejt azonnal kiutalt erre a célra. A hátralékos 300 millió lejt az 1934. évben kezdődött állami buzávásárlás végleges lebonyolítása után fokozatosan fizetik ki a földművelésügyi miniszterium számára.

— Élőállatexport Palesztinába. Bucurestiből jelentik: A most elkészült kimutatás szerint Palesztinába irányuló élőállat-exportunk ebben az évben tizszerese volt a tavalyinak.

— MAR HATEZER LEJ HAVI FIZETÉSNEK KEZDŐDIK A TISZTVISÉLŐK MUNKÁS-ÉS BETEGSEGÉLYPÉNZTÁRI TAGSÁGA. Bucurestiből jelentik, hogy a munkás betegsegélyző és baleset biztosítási pénztár központi igazgatóságának legutóbbi döntése szerint a biztosítási kötelezettség már azokra a tisztviselőkre is kiterjed, akiknek havi fizetése 6000 lej. Mostanig tudvalévőleg csak 9000 lej havi fizetésnél kezdődött a tisztviselők munkás és baleset biztosítási kötelezettsége és tagsága.

— Olaszország is áttért a kontingentálási rendszerre. Rómából jelentik: Mint ismeretes, az olasz kormány csak néhány héttel ezelőtt vezette be a kötött deviza gazdálkodást, most pedig az import kontingentálási rendszerre tért át. A napokban kiadott rendelet értelmében az olasz importcikkek 80 százalékát oly módon kontingentálták, hogy az egyes cikkek kontingenseit az 1932—34. évek átlag behozatalának 90 százalékában, de néhány luxuscikkénél ennél alacsonyabban állapították meg. Az olasz kormány a kontingentálási rendeletnek megfelelően akarja módosítani a külföldi államokkal fennálló kereskedelmi szerződését is.

— Bécsben külön bírói tanácsot alakítottak a tisztességtelen árverseny üldözésére. Bécsből jelentik, hogy a kormány és a legmagasabb közgazdasági fórumok megállapítása szerint nagy mértékben elharapódzott a tisztességtelen árverseny, amelyet mostanig nem üldöztek kellő szigorral. Különböző országokból Ausztriába csempészett, vagy ott előállított hamisítványokkal árasztják el a piacokat és ezeket az értéktelen árukat rendkívül alacsony áron hozzák forgalomba. Ennek következtében a tisztességes belföldi gyártás a legnagyobb nehézségekkel küzd és kénytelen munkásainak egyrészt elbocsájtani. A bécsi vezetőkörök felhívták erre a káros jelenségre a Párisban működő nemzetközi kereskedelmi és iparkamarát, melynek legutóbbi ülése foglalkozott ugye ezzel a panasszal, mint a nemzetközi piaci árral és a termelés egyöntetű szabályozásával. Ezzel az akcióval párhuzamosan az osztrák igazságügyminiszterium rendeletére a bécsi törvényszéken hármastanácsot alakítottak a tisztességtelen árverseny szigorú üldözésére. A tanács elnöke maga a törvényszéki elnök. Az új tanács már több súlyos ítéletet hozott, hogy megakadályozza a termelési áránál is alacsonyabb áron való árusítást és elriassza a tisztességtelen üzletembereket a hamisítványok terjesztéséről.

E hó végéig

INGYEN KAPJA

az 50 év óta fennálló

ARADI KÖZLÖNY-t

ha ma megrendeli.

Az előfizetést csak 1935. március hó 1-től számítjuk.

Hatalmas összegű külföldi devizaelőlegeket kap az ország a petroleumvállalatoktól járó állami részesedésre

Hatszazezer fontsterlinget és nyolcvanmillió francia frankot folyósítanak néhány nap múlva a külföldi nagybankok a petroleum-világtröszt utasítására — Beszámoló a tegnapi minisztertanácson a feltűnéstkeltő egyezményről

Az utóbbi öt év alatt több külföldi ajánlat érkezett Bucurestibe a kormányokhoz, amelyekből azt kérték a nemzetközi nagy pénzcsoportok, hogy fogadjon el deviza-előlegeket azokra a hatalmas mennyiségű petroleum- és petroleumtermékekre, amelyek a romániai legnagyobb petroleumvállalatoktól bérjövedelem (redevenca) címén, törvény alapján az államnak járnak. Ezeket a petroleum-redevencákat a román állam ama nagy külföldi petroleumvállalatoktól kapja, amelyek az itteni óriási petroleumforrásokat kihasználják és termékeit a külföldön értékesítik.

Az előbbi kormányok nem bírták megállapodni az ajánlattevőkkel és ezért a párisi „Petrofina” cég alatt működő nagy petroleumvállalat egy évvel ezeiótt megismételte ajánlatát, de a kormány a tranzakcióba bele akarta vonni a többi petroleumtársaságokat is. Ugyanis az állam részesedése a petroleumvállalatoktól 950.000 tonna nehézojai és ezt a nagymennyiségű redevencát több vállalatnál kívánta a kormány az előleg szempontjából értékesíteni. A „Petrofina” most megújította azt az ajánlatát, hogy 120 millió francia frank értékű devizát előlegez az államnak azokra a redevencákra, amelyeket négy év alatt köteles befizetni az államkasszába. Az előleg folyósításánál kiköti azt a jogot, hogy a szállítmány kétharmad részét eredeti termékekben exportálhassa, egyharmad részét pedig nehézojaiban vihesse ki.

A Tatarescu-kormány azonban kitartott elhatározása mellett, hogy az előleg-üzletből nem hagyja ki a többi külföldi vállalatokat,

Országos kongresszust tart Bucurestiben a Kisiparosok és Kézművesek Szövetsége

Előzetes értekezlet az aradi Iparos Otthonban

A Kisiparosok és Kézművesek Országos Szövetsége február 24-ikén és 25-ikén országos kongresszust tart Bucurestiben. A kongresszuson a kisiparosság főképpen a községi és állami adók magassága ellen emel szót. Előterjesztik a kongresszuson az iparosságnak a kézműipari kamarák felállítására vonatkozó kívánságát is. Szóváteszik azt a kérdést is, hogy az iparos köteles-e tagja lenni a betegsegélyező pénztárnak vagy sem és hogy baleset alkalmával hét napig köteles-e a munkaadó az alkalmazottat fizetni. Az egyes vidéki tagozatok vezetőin kívül a kongresszuson megjelennek a volt munkügyi miniszterek, a jelenlegi munkügyi és a kereskedelmi miniszter, valamint a betegsegélyező pénztár kiküldöttje.

A Kisiparosok és Kézművesek Szövetségének aradi tagozata e hó 22-ikén, pénteken este 8 órakor az Iparos Otthonban rendkívül összejövetelt tart, amelyen megbeszélik mindazokat a helyi sérelmeket, panaszokat és kívánságokat, amelyet az országos kongresszuson elő kívánnak terjeszteni.

= A külkereskedelmi bizonytalanság miatt nehéz helyzetbe jutott a belföldi ipar. A Gyáriparosok Országos Szövetségének erdélyi szervezetei a napokban tartották meg havi ülésüket, amelyen a vezetőség rámutatott arra a súlyos helyzetre, amelybe az ipari termelés került a ki- és beviteli rendszer folytonos változásai és bizonytalanságai miatt. Ezért táviratilag sürgették meg a kormány gazdasági szakminisztériumainál azoknak a javaslatoknak elfogadását, amelyeket a Gyáriparosok Országos Szövetsége terjesztett a minisztertanács elé. Erélyes intervencióra kérik fel az Ugr bucaresti-i vezetőségét is. Azoknak a vállalatoknak, amelyek nyersanyaghiány miatt munkásaikat részben elbocsátották, soronkívüli behozatali kvótát és az importált anyag kifizetéséhez szükséges devizát kérnek az illetékes bizottságtól. Az ülésen helytelenítették az árucikkek árelenőrzésére vonatkozó központi rendelkezést is, amely egyenlenséget idéz elő és ezért ilyen értelmű feliratot kellenek a kormányhoz.

nevezetesen az Astrat, a Steaua Romant, a Credit Miniert, a Romana Americanat és a Concor-diát, amelyeket arra figyelmeztetett, hogy kapcsolják bele a nagyszabású előleg-üzletbe azokat a külföldi pénzcsoportokat, amelyek eme vállalatokat alimentálják. Erre Párisban tanácskozássra ültek össze a Royal Dutch, a Phoenix, a Standard Oil, a Petrofina és a Steaua Francez megbízottjai, akik az angol és amerikai tőkével dolgozó társaságokkal megállapodtak az előlegre nézve.

E szerződés alapján már az 1935—36. évre járó redevencákra 600.000 angol fontsterlinget előlegeznek Románia számára, de ezenfelül a Petrofina és a Steaua Franceza még azonnal 80 millió frank értékű deviza-előleget ad a román államnak.

Manolescu-Strunga kereskedelmi miniszter ez ügy miatt Párisban tanácskozott és ott elvileg megkötötték az egyezményt a román állam és a petroleumvállalatok között. Ezt a miniszter tegnap a minisztertanácson bejelentette.

A fontsterlingben fizetendő hatalmas előleg folyósítása a petroleum-világtröszt előzékenysége folytán vált lehetővé, mert néhány nap múlva saját nemzetközi alapjaikból fizetik ki Romániának a 600.000 fontsterlinget.

A francia frankban fizetendő deviza-előlegeket az L'Union Parisien, Union de Paris és „Union de Pays Bas” című pénzintézetek folyósítják és eme bankokat már felhatalmazta a francia kormány, hogy az összegeket a francia petroleumtársaságoknak oly célból előlegezzék, hogy azok egyenesen a román államnak juttassák.

= Évente kétszázötvenmillió lej irányoztak elő az új állami illetékekből. Antonescu pénzügyminiszter tavalevőleg külön bizottságot állított össze, hogy az az állam bevételeinek fokozása céljából új fogyasztási illetékeket hozzon javaslatba a kormánynak. Mint Bucurestiből jelentik, ez a bizottság többek között a cement, a selyem és a villanykörték után is fogyasztási adó bevezetését javasolja, mert ezekből évente 250 millió lej bevételre számít a pénzügyminisztérium.

HAPAG-utazások a legkedveltebbek.

Hapag Középtengeri utazás 1935

Nagy keleti utazás
Venécia-Genova, márc. 11.—ápr. 3. 450 RM-től

Második keleti utazás
Genova-Venécia, ápr. 4.—22. 360 RM-től

Görög-, törökországi és fekeletengeri utazás
Venécia-Genova, ápr. 23.—máj. 12. 375 RM-től

Utazás a középtenger nyugati vidékeire
Genova-Hamburg, máj. 14.—jun. 2. 385 RM-től

Elszállásolás, ellátás, kirándulások, szórakozások mind elsőrendű kivitelben.

Kényelmes és mégis olcsó.
A „Millwaukee” motoros hajó a szórakozás és kényelem palotája.

Jelentkezés, információ, prospektus:
 Hamburg-Amerika Linie S. A. R.
képviselőténél:

Künstler Vizum- és Utazási-irodában
Arad, Bul. Reg. Maria 24. Telefon: 86.

POMPIER

a legjobb és legolcsóbb
tűzoltó készülék
BUCURESTI, Str. Carol No. 24.
Telefon 3-23-48. 348

Comsa Gergely dr. püspök pásztorlevelében buzdít az adófizetésre

Érdekes és nagy figyelmetkeltő pásztorlevelet adott ki Comsa Gergely dr. aradi görög keleti püspök, akinek figyelme sok egyházi teendői között még arra is kiterjed, hogy a nép eleget tegyen adófizetési kötelezettségének és ezzel könnyítsen az állam súlyos terhein. A pásztorlevél tartalmát a vasárnapi istentiszteleteken, továbbá a kulturházakban és az iskolákban hirdetik ki, és annak tartalmát az alábbiakban ismertetjük: Amint a fényforrás lángja szertefénylik és terjed, úgy óhajtom én, hogy mindnyájatok lelkeiben kigyuljon az állam iránti szent kötelességek lángja. Szeretném, ha mindenki megértené, hogy fizetnie kell az adót, hogy az állam is eleget tehessen kötelezettségeinek. Nem nézhetjük tétlenül a törekvéseket, melyeket a kormány kilátásba helyez a pénzügyek megjavítása érdekében. A kormány bünteti azokat a tisztviselőket, akik nem hajtják be erélyesen az adókat. Az adófizetés elmulasztása miatt tehát köztisztviselőket, ezek családtagjait, ártatlan gyermekeket tesznek ki az uccára. Comsa Gergely püspök pásztorlevelének további részében szívhez szóló hangon buzdítja a híveket az adófizetésre, mert isteni parancs „megadni a császárnak, ami a császáré”, illetve az országé. Ezután szép példázattal magyarázza, hogy egyetlen mulasztás milyen következményekkel járhat. Egyszer óriási zenekar zuzott végig az emberek fölött — írja a püspök — és a zenekar egyik tagja ezt gondolta: „En abbahagyom a játékot és ezt senkisésem veszi észre ebben a nagy hangzavarban”. Tényleg elhallgatott, de a karmester azonnal megállította a zenekart és rászólt a szünetelő játékosra: A főtás miatt hagyta abba? Ez a példa is igazolja, hogy a népek harmoniája csak akkor tökéletes, ha mindenki teljesíti kötelességét az állammal szemben.

= Kedvező terméskilátások. A szeszélyes időjárás felvetette azt a kérdést, hogy vajon a termésre milyen kihatással volt a legutóbbi hideg. Erre vonatkozólag beszélgetést folytattunk Popescu Miklóssal, az aradkerületi Mezőgazdasági Kamara igazgatójával, aki a következőket mondotta:

— Az időjárás kedvező volt, a fagy fokozatosan következett be és egyébként is a vetéseket vastag hótakaró védte a fagy ellen. Az időjárás a gyümölcsfák szempontjából is rendkívül kedvező volt, úgy, hogy minden remény megvan arra, hogy — ha valami elemi csapás nem következik be — úgy a gabonaművekben, mint a gyümölcsökben jó termésünk lesz. A madarakban nagy kárt tettek a ragadozók és ez a termés szempontjából is számításba jöhet, mert a ragadozók számos hasznos madarat pusztítottak el.

Felfedeztek Amerikában egy új csoda-gyógynövényt

Amerikában az ős vadonban olyan gyógy-növényt fedezett fel egy tudós, melynek kivonata 10—15 éves gyomor-, bél-, epebajokat rendkívül gyorsan meggyógyít.

E gyógy-növény kivonatát „Gastro-D.”-nek hívják és a külföldi tudós professzorok csodás eredményeket értek el vele, mert e gyógyszer nemcsak csillapítólag hat, hanem a betegség okát szünteti meg, s ezáltal az egész emberi szervezetben a sejt-élet újja éled és egy egészséges, normális állapot áll be.

A „Gastro-D.” megszünteti a legnagyobb gyomor- és bélgyorsokat, gyomorégést, felfúvódást, szívtájéki nyomásokat, makacs székrekedést, az ebből eredő fejfájást és szédülést, ideges állapotot, álmatlanságot, továbbá a gyomor- és bélfekélyeket.

A „Gastro-D.”-vel az emberiség egy olyan gyógyszerhez jutott, mely sok esetben olyan betegségeket is meggyógyított, melyeket diagnosztikálni sem tudtak.

E gyógyszer képviselőjét sikerült Császár Ernő bucaresti-i gyógyszerésznek (Calea Victoria 124.) megszerezni. ára 103 lej, vidékre utárvétel-lel is küldi, 20 lej költség felszámításával.

